

**VÄSTRA MÄLARDALENS  
MYNDIGHETSFÖRBUND**



# **Verksamhetsplan 2019**

Fastställd av Västra Mälardalens Myndighetsförbund den 13 december  
2018, § 140

2018-11-28

## Innehåll

<b>1</b>	<b>Västra Mälardalens Myndighetsförbund</b>	<b>5</b>
1.1	Förbundets uppdrag .....	5
1.2	Organisation.....	5
1.3	Kännetecken .....	5
1.4	Förbundets verksamhetsmål.....	5
1.5	Syfte med verksamhetsplan .....	5
<b>2</b>	<b>Verksamhet under 2019</b>	<b>6</b>
2.1	Förbundsdirektionen.....	6
2.2	Kontorsövergripande .....	6
2.2.1	Bemötande, service och tillgänglighet.....	6
2.2.2	Personal .....	7
2.2.3	Administration .....	8
2.2.4	Ekonomi.....	9
2.2.5	Fysisk planering .....	10
2.3	Miljö- och hälsoskydds-enheten .....	10
2.3.1	Livsmedel .....	11
2.3.2	Tobak, alkohol och OTC (receptfria läkemedel), elektroniska cigaretter .....	12
2.3.3	Hälsoskydd .....	12
2.3.4	Enskilda avlopp.....	13
2.3.5	Miljöfarliga verksamheter.....	14
2.3.6	Miljöfarliga verksamheter - Lantbruk .....	14
2.3.7	Föreningsskadade områden.....	15
2.3.8	Naturvård och strandskydd .....	15
2.4	Bygglovenheten .....	16
2.4.1	Lovhantering.....	17
2.4.2	Teknisk kontroll och tillsyn .....	17
2.5	Energi- och klimatråd-givning.....	20
<b>3</b>	<b>Bilagor</b>	<b>21</b>
Bilaga 1	Miljö- och hälsoskydds-enhetens tillsynsplan 2018-2021 .....	21
Bilaga 2	Kontrollplan offentlig livsmedelskontroll 2018-2021 .....	21
Bilaga 3	Tillsynsobjekt 2018-2021 .....	21

## **1 Västra Mälardalens Myndighetsförbund**

### **1.1 Förbundets uppdrag**

Västra Mälardalens Myndighetsförbund är ett kommunalförbund för Arboga och Kungsörs kommuner. Förbundets uppgifter är att fullgöra kommunernas uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt inom plan- och bygglagens områden bygglov och tillsyn. Förbundet ansvarar också för kommunernas energi- och klimatrådgivning.

### **1.2 Organisation**

Förbundet har en förbundsledning med fyra ordinarie ledamöter och fyra ersättare från Arboga respektive Kungsörs kommun som väljs av respektive kommunfullmäktige. Ledningen har också ett arbetsutskott. Till förbundet hör ett förbunds kontor bestående av 19 personer som leds av en förbundschef och inom kontoret finns två enheter, bygglovenheten och miljö- och hälsoskydds enheten samt en central administration som arbetar åt båda enheterna samt förbundsledningen.

### **1.3 Kännetecknen**

Förbundet vill att verksamheten ska kännetecknas av:

- ✓ bra bemötande
- ✓ god service och tillgänglighet
- ✓ effektiv, korrekt, likställd, professionell och rättsäker handläggning
- ✓ att vi är kunniga inom vårt ansvarsområde
- ✓ information och rådgivning som alla kan förstå

### **1.4 Förbundets verksamhetsmål**

Förbundsledningen beslutar årligen om mål för verksamheten. I denna verksamhetsplan redovisas förbundsledningens beslutade mål under respektive område de berör. Inom enheterna har också specifika verksamhetsmål satts som också redovisas.

### **1.5 Syfte med verksamhetsplan**

Syftet med att göra en verksamhetsplan är att uppsätta mål för verksamheten ska nås. Genom att säkerställa att verksamheten planeras på ett systematiskt sätt och att arbetet dokumenteras skapas det bra förutsättningar att målen nås.

## **2 Verksamhet under 2019**

### **2.1 Förbundsdirectionen**

Förbundsdirectionen har elva inplanerade sammanträden under 2019. Sammanträdeshandlingar skickas digitalt till de förtroendevalda. Kunskap om förbundets verksamhetsområde är en viktig kompetens för förbundsdirectionens förtroendevalda.

Följande aktiviteter utöver sammanträden planeras under 2019:

- I samband med förbundsdirectionens sammanträden kommer förbundskontorets personal under året att informera om förbundets olika lagstiftningsområden och aktuella frågor
- En endagsstudieresa genomförs tillsammans med förbundskontorets personal under juni
- Förtroendevalda kommer att beredas möjlighet att närvara vid tillsynsbesök samt mässor och andra aktiviteter som förbundskontoret genomför

### **2.2 Kontorsövergripande**

#### **2.2.1 Bemötande, service och tillgänglighet**

En god service och ett gott bemötande ska som ovan anges vara ett kännetecken för förbundets verksamhet. Under året kommer dessa frågor att lyftas i olika sammanhang.

Förbundskontorets personal kommer att delta i SKL:s utbildning "Förenkla - helt enkelt" som genomförs i KAK under 2019. Ett arbete med mål att utveckla kontakter med näringslivet genom bra interna samarbeten. Utbildningen ska leda till en handlingsplan/åtgärdslista med de förbättringsområden som identifierats som värdefulla för att ha ett bra företagsklimat.

Förbundets information som finns på Arboga kommun respektive Kungsörs kommuns hemsidor ska vara informativ och stödja förbundets service till allmänheten. Utifrån förbundets kännetecken ska också skrivelser och beslut vara tydliga och förståeliga. Förbundet har som rutin att skicka en ärendebekräftelse inom två dagar med information om att ärendet mottagits. Den som skickat in handlingar till förbundet meddelas om vilket ärendenummer ärendet fått, om handläggare och hur den kan kontaktas

Kravet på digitala tjänster ökar och förbundet har för avsikt att under 2019 påbörja utvecklingen av dessa tjänster för att förenkla och förbättra service och tillgänglighet.

Tillgänglighet är också ett av förbundets kännetecken. För att öka tillgängligheten planeras kvällsöppet vid ett par tillfällen under våren 2019 för de som behöver komma i kontakt med inspektörer, främst inom

områdena bygglov och enskilda avlopp. Förbundet kommer att fortsätta delta i medlemskommunernas arbete som exempelvis "Företagsöppet" i Kungsör.

För att mäta hur förbundet lever upp till sina kännetecken kommer olika enkätundersökningar att genomföras under året. Utöver den årliga SBA-undersökningen som kommunerna deltar i, som riktar sig till företag och föreningar kommer förbundskontoret att genomföra en egen enkätundersökning, som även riktar sig till privatpersoner som under året varit i kontakt med förbundet.

Följande aktiviteter planeras under 2019:

- Förbundets personal deltar i "Förenkla helt enkelt"
- Fortsatt utveckling av förbundets information på Arboga respektive Kungsörs kommuns hemsidor
- Förbundets beslut förenklas och förtydligas
- Skicka ärendebekräftelse inom två dagar till de som skickar in handlingar till förbundet
- Utöka tillgängligheten genom att ha kvällsöppet vid ett par tillfällen under våren 2019
- Genomföra en enkätundersökning i egen regi
- Delta i kommunernas aktiviteter kring bemötande, service och tillgänglighet som exempelvis "Företagsöppet" i Kungsör
- Utveckla och förbereda för införande av digitala tjänster

### 2.2.2 Personal

Förbundets personal är den viktigaste förutsättningen för att genomföra förbundets uppdrag. Det är viktigt att personalen har möjlighet att hålla sig uppdaterad om vad som sker inom förbundets ansvarsområden. Kompetensutveckling är därför en förutsättning för att förbundet även fortsättningsvis ska leverera tjänster med hög kvalitet. Medel för utbildning och kurser finns avsatt i förbundets budget. Personalen kommer under året också att delta i olika nätverk som länsträffar med mera.

Det är också av vikt att arbetsplatsen är en sund miljö både ur fysisk som psykosocial synvinkel. Förbundet vill underlätta för sin personal till fysisk aktivitet och har också avtal med Avonova Hälsa AB om företagshälsovård. Under 2019 planeras hälsoprofilbedömningar att genomföras med stöd av Avonova Hälsa AB.

En medarbetarenkät planeras att genomföras under året i samarbete med Arboga kommun.

Förbundet har en utsedd hälsoinspiratör.

Förbundsdirektionen har tagit två mål inom personalområdet och syftet med målen gällande personal är att förbundet ska arbeta för att vara en bra arbetsgivare och att medarbetarna mår bra, är friska och trivs på jobbet.

**Förbundsdirektionsmål 1**

Total sjukfrånvaro i % av arbetstiden ska inte överskrida 7 %.

Mått

*% sjukfrånvaro av arbetstiden*

**Förbundsdirektionsmål 2**

Användande av 20 friskvårdstimmar per anställd under 2019. Gäller för de som ej nyttjar friskvårdsbidrag.

Mått

*Medeltal av antal genomförda friskvårdstimmar per anställd för de som ej nyttjar friskvårdsbidrag*

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Nio APT (Arbetsplatsträffar)
- Förbättringsarbete där personalen har möjlighet inkomma med idéer och förslag
- Medarbetarsamtal med upprättande av individuell kompetensutvecklingsplan
- Utbildning och övrig kompetensutveckling utifrån upprättade planer
- Utbildningsinsats HLR (hjärt- och lungräddning) för samtliga
- Kontorsdagar under våren med inriktning friskvård och under hösten med inriktning verksamhet
- Fyra utvecklingsdagar
- Genomföra en medarbetarenkät tillsammans med Arboga kommun
- Genomföra hälsoprofilbedömning med stöd av Avonova Hälsa AB
- Stödja hälsoinspiratören i dennes arbete

### 2.2.3 Administration

Förbundet har till sin hjälp tre olika IT-baserade verksamhetssystem för sin ärendehantering, W3D3 för allmänna ärenden, ByggR för ärenden inom bygglovenheten samt Ecos för ärenden som rör miljö- och hälsoskyddsenheten. Under 2019 kommer Ecos att ersättas av nytt och modernare system. Bytet av system kommer att påverka hela miljö- och hälsoskyddsenheten under en införandeperiod.

För att ha kontroll av vilka ärenden som är under handläggning är det av vikt att de ärenden som är färdighandlagda anges som avslutade i systemen och arkiveras. Det finns också behov att verksamheten har ändamålenliga och uppdaterade rutiner, instruktioner beslutsmallar med

mera för att ha en kvalitetsstark och effektiv verksamhet. Under 2019 planereras fyra utvecklingsdagar för att arbeta med detta.

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Fyra planerade utvecklingsdagar under året
- Uppdatera och ta fram nya styrande dokument där behov finns
- Införande av nytt ärendehanteringssystem för miljö- och hälsoskyddsärenden

#### 2.2.4 Ekonomi

Förbundet har en beslutad budget för 2019 som omsluter cirka 14,4 miljoner kronor. Med anledning av att förbundet är en egen juridisk person har förbundet ansvar för samtliga ekonomiska aktiviteter som arbetsgivaravgifter, pensioner, moms, momsersättning, dagbokföring, inläsning av bankfiler med mera. Dessa arbetsuppgifter kommer 2019 att skötas av extern resurs.

Nytt ekonomisystem infördes 2018. Alla delar är ännu ej helt klara men beräknas bli helt klart under 2019. Behov finns av att se över rutiner och instruktioner.

Ekonomirapporter tas regelbundet fram och redovisas för förbundsdirektionen och är en del i förbundets interna kontroll.

Förbundsdirektionen har tagit ett mål inom ekonomiområdet. Då finansieringen av förbundets verksamhet är en väsentlig faktor och att följa i vilken omfattning förbundets verksamhet finansieras med avgifter är ett mått som är viktigt att följa. Syftet med målet är ett sätt att mäta ambitionsnivån för vilken självfinansieringsgrad som ska vara uppfyllt 2019.

#### ***Förbundsdirektionsmål 10***

Verksamhetens självfinansieringsgrad är 44 % 2019.

#### Mått

*Självfinansieringsgrad i % (Förbundets intäkter/Förbundets kostnader) x 100.*

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Upprättande av månatliga ekonomirapporter (för juni och juli upprättas en gemensam)
- Genomgång och revidering av befintliga rutiner och instruktioner i och med det nya ekonomisystemet

### 2.2.5 Fysisk planering

Förbundet deltar i kommunernas arbete med fysisk planering vid framtagandet av översiktsplaner och detaljplaner. Arbetet innebär granskning av de utredningar och underlag som tas fram i dessa planer utifrån plan- och bygglagen samt miljöbalkens mål att skapa en långsiktig och hållbar livsmiljö. Förbundets sakkunskaper efterfrågas främst inom områdena bygglov, buller, förorenade områden, hälsoskydd och naturvård.

### 2.3 Miljö- och hälsoskydds enheten

Miljö- och hälsoskydds enheten ansvarar för förbundets verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagen, tobakslagen, alkohollagen med flera. Nedan följer beskrivning av den verksamhet som planeras under 2019 för respektive område. Vid enhetens planering har hänsyn tagits till nationella miljömål, förändringar i lagstiftningen, förbundsledningens mål, nationella tillsynsprojekt, länsstyrelseprojekt samt fortsatt inriktning utifrån erfarenhet från 2018.

Utöver ledningens mål har enheten tagit fram tre övergripande enhetsmål som redovisas nedan. Som bilaga till denna verksamhetsplan finns en behovsutredning, en mer ingående tillsynsplan för miljö- och hälsoskyddsområdet samt en kontrollplan för livsmedelsområdet.

Mål för miljö- och hälsoskydds enheten

Förbundsledningen har tagit två övergripande mål för miljö- och hälsoskyddsområdet. Syftet med målen är att förbundet ska arbeta för att ärenden handläggs och avslutas, exklusive avloppsärenden då de är pågående under en längre tid, samt att fastställd tillsynsplan följs. Den planerade tillsynen är en väsentlig del av förbundets uppdrag.

#### ***Förbundsledningsmål 3***

Antal pågående miljö- och hälsoskyddsärenden, exklusive ärenden som rör avloppsinventeringar, tillståndsärenden för avlopp samt förbudsärenden gällande avlopp, ska ej överstiga 600 st.

#### **Mått**

*Antal pågående ärenden i ECOS exklusive ärenden som rör avloppsinventeringar, tillståndsärenden för enskilda avlopp och avloppsförbud.*

#### ***Förbundsledningsmål 6***

Fastställd tillsynsplan för miljö- och hälsoskydds enhetens tillsynsarbete år 2019 har uppfyllts.

#### **Mått**

*Uppfyllelsegrad (%) med avseende på fastställd tillsynsplan.*



Miljö- och hälsoskyddsenheten har beslutat att arbeta mot följande övergripande tre enhetsmål.

***Inspektionsrapport***

Efter genomförd inspektion/kontroll ska en inspektionsrapport skickas ut, inom tre veckor, till berörd verksamhetsutövare.

Mått

*Uppfyllelsegrad (%) med avseende på antalet inspektionsrapporter. Uppföljning görs genom stickprov av fem inspektionsrapporter per månad.*

***Förelägganden***

Tidsbegränsade förelägganden ska följas upp inom tre veckor från det datum som meddelats i föreläggandet.

Mått

*Uppfyllelsegrad (%) med avseende på antalet tidsbegränsade förelägganden.*

***Livsmedel – ny verksamhet***

Nya verksamheter ska ha fått ett första kontrollbesök inom tre månader från att anmälan har gjorts.

Mått

*Uppfyllelsegrad (%) avseende på antalet nya anmälda och registrerade verksamheter*

### 2.3.1 Livsmedel

För livsmedelstillsynen finns en särskild kontrollplan upprättad. Syftet med livsmedelskontrollen är att säkerställa att säkra livsmedel säljs och serveras. Kontrollplanens prioritering bygger på den riskklassning som olika livsmedelsverksamheter har. Målsättningen är att de kontroller som utförs ska vara oanmälda.

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Kontroll enligt kontrollplan på 109 livsmedelsverksamheter samt 13 dricksvattenanläggningar
- Kontrollprojekt på tre marknader
- Delta i nationellt kontrollprojekt om dricksvatten
- Utbildning till verksamhetsutövare. Genomföra en aktivitet med utbildning om hygien, märkning m.m. till verksamhetsutövare som arbetar med livsmedel
- Offentliga kontroller ska i möjligaste mån ske oanmält
- Nyregistrerade livsmedelsanläggningar ska kontrolleras inom tre månader
- Skuggkontroll i annan kommun (saminspektion tillsammans med kontrollpersonal i annan kommun)

### 2.3.2 Tobak, alkohol och OTC (receptfria läkemedel), elektroniska cigaretter

Förbundets tillsyn enligt tobakslagen, alkohollagen, läkemedelslagen och lagen om elektroniska cigaretter sker främst gällande försäljning av tobak, folköl, receptfria läkemedel och elektroniska cigaretter samt påfyllningsbehållare. Tillsynen omfattar försäljningsställets egenkontroll avseende ålderskontroll, märkning och skyltning samt kontroll att anmälan om försäljning har gjorts till förbundet. Förslag finns om att ny tobakslag ska införas 2019. En av de föreslagna förändringarna är att tillståndsplikt införs istället för anmälningsplikt.

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Tillsyn enligt tillsynsplan och prioriterade är 15 verksamheter som säljer tobak, folköl, receptfria läkemedel och/eller elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare
- Kontrollköp tobak och receptfria läkemedel
- Kontroll vid skolor, förskolor och fritidsgårdar vad gäller tobakslagens krav på rökfria miljöer
- Kontroll av rökförbud i offentliga livsmedelslokaler som exempelvis restauranger (sker i samband med ordinarie livsmedelskontroll)

### 2.3.3 Hälsoskydd

Vid hälsoskyddstillsynen är miljöbalkens begrepp "olägenhet för människors hälsa" avgörande vid bedömning av ärenden. Planerad tillsyn görs vid verksamheter där brister kan orsaka olägenheter för människors hälsa. Exempel på verksamheter där tillsyn genomförs är skolor, förskolor, bassängbad, strandbad, frisersalonger, massörer, fotvård med mera. Tillsynen omfattar verksamheternas egenkontroll och tillsyn av lokaler som bland annat städning, hygien, smittskydd.

Förutom planerad tillsyn hanteras ett antal klagomålsärenden, främst i bostäder, från personer som upplever olägenheter som lukt, buller, fukt och mögel med mera.

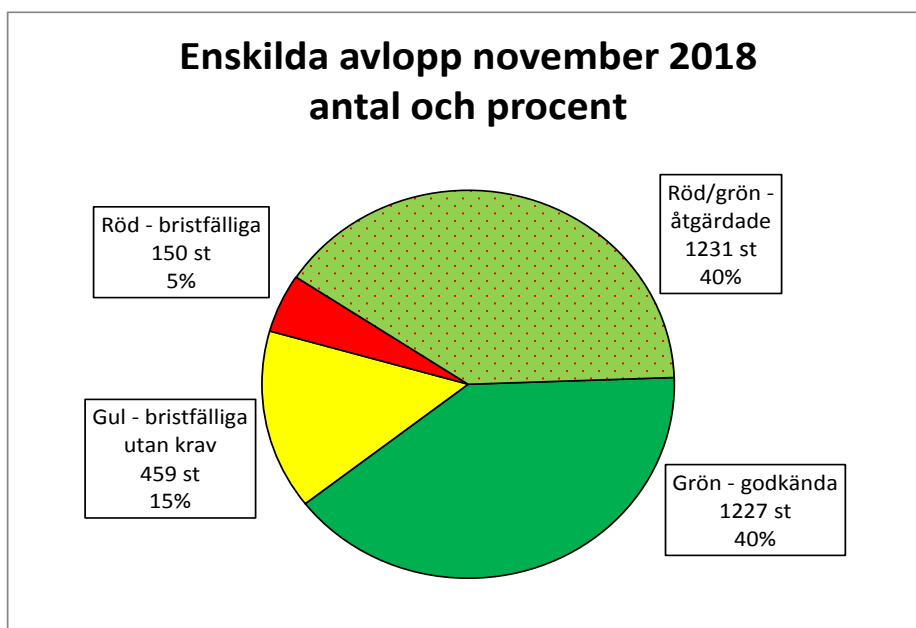
Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Planerad tillsyn vid 83 tillsynsobjekt med återkommande tillsyn
- Tillsyn av flerfamiljshus hos sex olika fastighetsägare
- Fortsatt arbete med projektet om radon i flerbostadshus, där krav riktats till fastighetsägare om redovisning från radonmätningar och krav på åtgärder vid höga halter
- Delta i ett kunskapshöjande länsprojekt om bostadsklagomål
- Informationsinsats till bransch inom hälsoskyddsområdet
- Skuggkontroll inom flerbostadshustillsyn i annan kommun (saminspektion i annan kommun)

### 2.3.4 Enskilda avlopp

Enskilda avlopp är en stor källa till utsläpp av näringsämnen som bidrar till övergödningen av våra sjöar och vattendrag. Målet med att förbättra reningen av avloppsvatten från bristfälliga enskilda avlopp är att minska övergödningen i sjöar och vattendrag samtidigt som man minskar risken för spridning av smittämnen och andra föroreningar till dricksvatten.

Förbundet har inventerat och bedömt kommunernas samtliga 3 000 enskilda avlopp (1 900 i Arboga och 1 100 i Kungsör) för att se hur de uppfyller lagstiftningens krav. I diagrammet nedan redovisas statusen på de inventerade anläggningarna i november 2018.



Förbundet har under 2018 påbörjat ett projekt med "gula" avlopp och för 2019 har direktionen beslutat om ett delmål gällande "gula" avlopp (se mål 5 nedan). Förbundets långsiktiga mål är att år 2021 ska alla gula enskilda avlopp ha bedömts om de uppfyller lagstiftningens krav eller ej och år 2023 ska alla avloppsanläggningar som bedömts ej uppfylla lagstiftningens krav (gula, gula med förbud eller gula med vite) ha åtgärdats.

#### ***Förbundsdirektionsmål 5***

33 % av alla gula avloppsanläggningar i Arboga och Kungsörs kommun ska, vid utgången av 2019, ha bedömts om de uppfyller lagstiftningens krav.

#### **Mått**

*% bedömda gula enskilda avlopp under 2019 av totalt antal avloppsanläggningar som vid 2019 års ingång är bedömda som gula.*

Arbetet med att ställa krav på "röda" bristfälliga avlopp fortsätter under 2019 och de beräknas vara åtgärdade 2020.

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Handlägga inkomna ansökningar om tillstånd att anlägga avloppsanordningar
- Handlägga ärenden om förbud och förbud med vite (totalt ca 132 ärenden)
- Anordna en avloppsmässa
- Genomföra entreprenörsträff för de som anlägger avloppsanläggningar
- Genomföra studiebesök i annan kommun i syfte att utveckla och förbättra arbetet med enskilda avlopp

### 2.3.5 Miljöfarliga verksamheter

Tillsynen av miljöfarliga verksamheter följer upprättad tillsynsplan och dess tillsynsintervaller. Tillsynsintervallet avgörs av verksamhetens risk för miljön där verksamheter med större miljörisker besöks oftare än där mindre risker finns. Tillsynen omfattar områdena egenkontroll, kemikalier, cisterner, avfall, köldmedier, buller, utsläpp till vatten, mark och luft samt energiförbrukning.

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Planerad tillsyn vid 60 tillsynsobjekt med årlig tillsynsavgift
- Planerad tillsyn vid 24 tillsynsobjekt med timavgift inom branscherna fordonsverkstäder, båthamnar och metallbearbetning.
- Inventera mindre miljöfarliga verksamheter med timavgift
- Tillsyn av 55 köldmedieanläggningar genom granskning av kontrollrapporter
- Delta i Energimyndighetens och Länsstyrelsens projekt "Incitament för energieffektivisering vid små och medelstora företag med inriktningen fastighetsägare
- Delta i länsprojekt - masshantering
- Delta i länsprojekt - oljeavskiljare, fordonsbranschen

### 2.3.6 Miljöfarliga verksamheter – Lantbruk

Tillsyn av lantbruk är inriktad mot frågor som rör egenkontroll, kemikalier, cisterner, avfall, köldmedier, buller, utsläpp till vatten, mark och luft samt energiförbrukning.

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Planerad tillsyn vid 23 tillsynsobjekt med årlig tillsynsavgift
- Planerad tillsyn vid 47 tillsynsobjekt lantbruk med timavgift
- Genomföra en informationsträff med LRF (Lantbrukarnas Riksförbund)
- Fortsätta arbetet med att inventera "Hästgårdar"

### 2.3.7 Föroreningsskadade områden

Enligt EBH-databasen (databas över potentiellt förorenade områden) finns 88 objekt (55 i Arboga och 33 i Kungsör) där bedömning har gjorts att de behöver utredas vidare och vid behov åtgärdas (riskklass 1 och 2). Det kan vara både pågående och nedlagda verksamheter. Förbundsdirektionens mål 4 som är kopplat till det nationella miljömålet "Gifrfri miljö" innebär att fyra av dem ska utredas under 2019.

Förbundet har också tillsynsansvar över kommunernas pågående arbete med att inventera och undersöka gamla deponier där förbundets uppgift är att ställa krav på åtgärder för att minska risk för spridning av förorenade ämnen från deponierna.

#### **Förbundsdirektionsmål 4**

Fyra fastigheter med misstänkt risk för förorening ska utredas under 2019.

#### Mått

*Antal fastigheter där ärenden initierats och/eller handlagts som har lett till utredning om vem som är ansvarig, föroreningssituationen och/eller beslut i ärendet om saneringsåtgärder krävs eller ej.*

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Utreda fyra fastigheter med misstänkt risk för förorening
- Utöva tillsyn på kommunernas arbete med utredningar/undersökningar av nedlagda deponier

### 2.3.8 Naturvård och strandskydd

Inom kommunerna finns ett antal naturreservat varav ett kommunalt beslutat reservat. Förbundet har tillsynsansvaret för kommunalt beslutade reservat och för övriga har Länsstyrelsen tillsynsansvar. Förbundet har också ansvar för handläggningen av strandskyddsdispenser och nedskräpningsärenden. Förbundet ansvarar också för husbehovstäckor inom Kungsörs kommun. Förbundet yttrar sig också i samrådsärenden enligt miljöbalken 12 kap 6 § om åtgärder som påverkar naturmiljön väsentligt.

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Tillsyn av naturreservatet Klämsbo i Kungsör
- Följa upp fem ärenden där strandskyddsdispens beviljats eller nekats för att kontrollera om dispensen följts
- Delta i länsprojekt - strandskyddstillsyn
- Handlägga ansökan om strandskyddsdispenser som inkommer
- Handlägga nedskräpningsärenden som förbundet får kännedom om
- Yttra sig i samrådsärenden enligt miljöbalken 12 kap 6 §

## 2.4 Bygglovenheten

Bygglovenheten ansvarar för förbundets handläggning och tillsyn enligt plan- och bygglagen, förutom de delar som avser planläggning som respektive medlemskommun har ansvar för.

Enhetens huvudsakliga uppgift är att behandla ansökningar om förhandsbesked, bygglov, anmälningar, leda tekniska samråd, utöva tillsyn inom byggområdet samt ge information om gällande bestämmelser inom byggnadsområdet.

Utöver detta ingår att medverka i planprojekt för att i första hand säkerställa att detaljplaner blir ändamålsenliga för kommande bygglovhantering. Enheten medverkar utifrån myndighetsrollen vid utarbetandet av översiktsplaner, planprogram, detaljplaner och områdesbestämmelser.

En viktig del i arbetet är att ge information och rådgivning till allmänheten. Det gäller allt från rådande lagstiftning, byggtekniska frågor och energihushållning till utformning och gestaltning.

Bygglovenheten tillhandahåller även handlingar och ritningar från bygglovarkivet, vilket ofta efterfrågas från allmänhet och företagare i samband med ansökningar och fastighetsförsäljningar.

Antalet bygglov- och anmälningsärenden har under 2016-2017 ökat kraftigt. Under 2018 har antalet ärenden minskat något än tidigare år men flertalet ärenden har rört större byggnationer som ett nytt vård- och omsorgsboende för 80 personer och en ny förskola med tio avdelningar.

Genom ändringar i plan- och bygglagen, från den 1 januari 2019, införs ett system med avgiftsreduktion när tidsfrister för beslut i ärenden om lov och förhandsbesked samt startbesked efter anmälan överskrids. Förslaget innebär att avgiften för lov, förhandsbesked och anmälan ska reduceras med en femtedel per påbörjad överskriden vecka.

För att på bästa sätt nå bra service och för att klara de nya tidsfristerna för handläggning behöver nya rutiner och arbetssätt utarbetas. Bygglovenheten bedömer att tidsfristerna kommer att klaras och att reduktion av avgifter endast kommer att ske i ett fåtal ärenden per år, baserat på erfarenheter från tidigare år.

#### 2.4.1 Lovhantering

Bygglovenheten ansvarar för handläggning och beslut om bygglov, marklov, rivningslov och förhandsbesked.

Förhandsbesked är en lokaliseringsprövning och ett första stadium till bygglov. Genom förhandsbesked kan förbundet meddela om en byggnad kan godkännas på platsen utan att göra en fullständig bygglovsprövning.

Bygglov krävs för att bygga nytt, bygga till eller göra vissa ändringar. I bygglovet prövas bland annat var byggnaden eller anläggning ska placeras och hur den utformas.

Vid handläggning av ansökningar bedöms om de handlingar som inkommer är kompletta, tydliga och fackmässigt utförda. En snabb återkoppling till sökande med föreläggande om eventuella kompletteringar är en förutsättning för att klara lagstadgade handläggningstider och ger en bra service till sökande.

#### 2.4.2 Teknisk kontroll och tillsyn

Efter att bygglov beviljats kallas den sökande till ett tekniskt samråd. I det tekniska samrådet görs en bedömning av kontrollbehovet samt behovet av samråd för att utöva tillsyn över byggprojektet. Innan byggstart får ske måste beslut fattas om ett startbesked och under byggskedet utförs minst ett platsbesök som protokollförs. När så byggnadsarbetet är avslutat genomförs ett slutsamråd på byggplatsen innan slutbesked utfärdas och bygganden får tas i bruk.

Den tillsyn som förbundet har ansvar för enligt plan- och bygglagen gäller dels de byggnationer som skett utan att anmälan skett eller att bygglov sökts och beviljats, så kallade svartbyggen, och dels att olika besiktningar och kontroller som lagen kräver görs, som till exempel kontroll av lekplatser, hissar och ventilationsanläggningar (OVK).

**Mål för bygglovenheten**

Förbundsdirektionen har tagit fram tre mål inom bygglovenhetens ansvarsområde där syftet med mål 7 är att förbundet ska verka för god service och snabb handläggning av lov- och anmälningsärenden och att granskning görs tidigt i ett ärende då det har betydelse för handläggningstiden. Målet är ett sätt att få kontroll på att lagstiftningens krav på handläggningstider uppfylls.

Syftet med mål 8 är att mäta effektiviteten vid behandling av klagomålsärenden och ange en ambitionsnivå inom vilken tid ärendena bör behandlas

Syftet med mål 9 gällande gamla bygglovärenden är att förbundet ska arbeta för att avsluta alla gamla ärenden som inkom före 2011 där tidigare lagstiftning är gällande. Målet anger ambitionen i takten på det arbetet.

***Förbundsdirektionsmål 7***

95 % av bygglovenhetens inkomna lov- och anmälningsärenden förgranskas inom två veckor.

**Mått**

*Uppfyllelse grad (%) av antalet ansökningar/anmälningar som förgranskas inom två veckor.*

***Förbundsdirektionsmål 8***

95 % av bygglovenhetens klagomålsärenden behandlas inom tre veckor med informationsbrev.

**Mått**

*Uppfyllelse grad (%) av antalet anmälnings- och klagomålsärenden som behandlats inom tre veckor.*

***Förbundsdirektionsmål 9***

Avsluta alla gamla bygglovärenden under 2019.

**Mått**

*Avslutade ärenden under 2019 som inkom före 2011.*



Bygglovenheten har beslutat att arbeta mot följande enhetsmål:

***Samsyn***

Genomföra minst tre gemensamma arbetsplatsbesök för att nå likartad bedömning oberoende av handläggare i likartade ärenden

Mått

*Antal genomförda gemensamma arbetsplatsbesök*

Genomföra minst tre gemensamma tekniska samråd för att nå likartad bedömning oberoende av handläggare i likartade ärenden

Mått

*Antal genomförda gemensamma arbetsplatsbesök*

***Kompetensutveckling***

Genomföra två internutbildningar med avseende på plan- och bygglagen och Boverkets byggregler

Mått

*Antal genomförda utbildningstillfällen*

***Tillsyn***

Utöva tillsyn på 10 slumpmässigt utvalda fastigheter avseende bygglov (enkla ärenden, utan slutsamråd)

Utöva tillsyn på 20 slumpmässigt utvalda fastigheter avseende OVK, hissar och tillgänglighet

Mått

*Antal genomförda tillsynsinsatser*

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2019:

- Arbeta med att upprätta rutiner och instruktioner kopplade till processen av tillsynsärenden
- Ta fram nya och revidera befintliga mallar
- Utveckla och förtydliga hemsidan
- Översyn av bygglovstaxan, om ny taxemodell ska införas eller inte
- Studiebesök, för vidare utveckling av den digitala bygglovsprocessen.

## 2.5 Energi- och klimatrådgivning

Förbundet ansvarar också för energi- och klimatrådgivningen i Arboga och Kungsör. Genom ett samverkansavtal har Köping, Arboga och Kungsörs kommuner sedan flera år tillbaka samarbetat kring energi- och klimatrådgivningen. En gemensam energi- och klimatrådgivare är anställd av Köpings kommun och verksamheten finansieras genom bidrag från Energimyndigheten. Kommunerna har ett bidrag för grundläggande klimat och energirådgivning (EKR) för perioden 2018-2020. Ett bidrag för projektet "Coacher för energi och klimat" (CEK) har också beviljats för perioden 2017-2019. Möjlighet finns att ansöka om förlängt bidrag för CEK med sex månader vilket kommunerna har för avsikt att göra. Bidragen motsvarar en heltidstjänst.

Aktiviteter inom energi- och klimatrådgivningen

Det övergripande målet är att 2018-2020 erbjuda en kvalitativ energi- och klimatrådgivning enligt nedan aktivitetsmål.

- Svara på frågor från rådsökande via telefon och e-post
- Öka medvetenheten kring energieffektivisering och hållbarhet genom att:
  - Visa upp vad energi- och klimatrådgivningen kan hjälpa företag, organisationer och privatpersoner med på minst en stor mässa per år
  - Rådgivningen ska finnas synlig vid en marknad, mässa eller evenemang i varje samverkande kommun om sådan anordnas
  - Delta på minst en företags sammankomst per år i varje samverkande kommun
  - Sprida kunskap om energianvändning och klimatpåverkan på kommunernas webb och sociala medier
- Skicka ut PM och få spridning i artiklar
- Erbjud fastighetsägare rådgivning för byggnaders energiprestanda inom projektet EPBD2
- Delta i ett av Energimyndigheten fastställt nationellt insatsprojekt med tema Sol
- Delta i projektet "Coacher för energi och klimat" som är riktat mot små och medelstora företag
- Anordna två större företagsträffar i samband med coachprojektet, som ska underlätta små och medelstora företags arbete med att minska sin energiförbrukning och inspirera till att minska sin totala klimatpåverkan
- Medverka på evenemang i Västmanland där KAK:s invånare finns representerade
- Medverka vid större arrangemang som Earth hour (internationellt) på våren och Europeiska Trafikantveckan till hösten. Detta för att synliggöra vad som händer i kommunerna och öka förståelsen för gemenskapen kring miljöarbete
- Samarbeta med näringslivskontoret för att utveckla ett hållbart näringsliv.

### **3 Bilagor**

Bilaga 1 Miljö- och hälsoskyddsenshetens tillsynsplan 2019-2022

Bilaga 2 Kontrollplan offentlig livsmedelskontroll 2019-2022

Bilaga 3 Tillsynsobjekt 2019-2022

VÄSTRA MÄLARDALENS  
MYNDIGHETSFÖRBUND



# Miljö- och hälsoskyddsenshetens tillsynsplan 2019-2022

(med behovsutredning)

Bilaga 1 till Verksamhetsplan 2019

## Innehåll

<b>1</b>	<b>Miljö- och hälsoskyddsenhetens uppdrag</b>	<b>5</b>
1.1	Miljöbalken.....	5
1.1.1	Sveriges nationella miljömål.....	5
1.2	Offentlig livsmedelskontroll.....	6
1.3	Övrig lagstiftning.....	6
1.4	Finansiering.....	6
<b>2</b>	<b>Behovsutredning</b>	<b>7</b>
2.1	Metod.....	7
2.2	Sammanfattning av behovsutredning 2019-2022.....	8
<b>3</b>	<b>Tillsynsplan 2019</b>	<b>10</b>
3.1	Miljö- och hälsoskyddsenhetens förutsättningar 2019.....	10
3.1.1	Förbundsdirektionens mål 2019.....	10
3.1.2	Miljö- och hälsoskyddsenhetens gemensamma mål 2019.....	11
3.1.3	Miljö- och hälsoskyddsenhetens bemanning 2019.....	11
3.1.4	Planerad tillsyn och projekt.....	12
3.1.5	Planerad tillsyn och kontroll.....	12
3.1.6	Händelsestyrd tillsyn/prövning.....	14
3.1.7	Övriga aktiviteter.....	15
3.1.8	Ledning, samordning och administration.....	15
3.2	Offentlig livsmedelskontroll.....	16
3.2.1	Nationella mål.....	16
3.2.2	Sammanfattning.....	16
3.2.3	Planerad kontroll 2019.....	16
3.2.4	Planerade projekt 2019.....	18
3.2.5	Händelsestyrd kontroll/prövning 2019.....	18
3.2.6	Övriga aktiviteter 2019.....	19
3.2.7	Plan 2020-2022.....	19
3.3	Tobak, Receptfria läkemedel (OTC), folköl, elektroniska cigaretter ..	20
3.3.1	Nationella mål.....	20
3.3.2	Sammanfattning.....	20
3.3.3	Planerad tillsyn 2019.....	20
3.3.4	Planerade projekt 2019.....	21
3.3.5	Händelsestyrd tillsyn/kontroll 2019.....	21
3.3.6	Övriga aktiviteter 2019.....	22
3.3.7	Plan 2020-2022.....	22
3.4	Hälsoskydd.....	23
3.4.1	Nationella miljömål.....	23
3.4.2	Sammanfattning.....	23
3.4.3	Planerad tillsyn 2019.....	23
3.4.4	Planerade projekt 2019.....	25
3.4.5	Händelsestyrd tillsyn/kontroll 2019.....	25
3.4.6	Övriga aktiviteter 2019.....	26
3.4.7	Plan 2020-2022.....	26
3.5	Enskilda avlopp.....	27
3.5.1	Nationellt miljömål.....	27
3.5.2	Sammanfattning.....	27

3.5.3	Planerad tillsyn 2019.....	28
3.5.4	Planerade projekt 2019 .....	28
3.5.5	Händelsestyrd tillsyn/prövning 2019.....	28
3.5.6	Övriga aktiviteter 2019 .....	29
3.5.7	Plan 2020-2022.....	29
3.6	Miljöskydd - miljötillsyn.....	30
3.6.1	Nationella miljömål.....	30
3.6.2	Sammanfattning .....	30
3.6.3	Planerad tillsyn 2019.....	30
3.6.4	Miljöfarliga verksamheter.....	33
3.6.5	Lantbruk .....	35
3.6.6	Energi.....	36
3.6.7	Kemiska produkter och biotekniska organismer.....	37
3.6.8	Cisterner .....	37
3.6.9	Köldmedia.....	37
3.6.10	Avfall- och producentansvar .....	37
3.6.11	Föroreningskadade områden.....	38
3.6.12	Planerade projekt 2019 .....	39
3.6.13	Händelsestyrd tillsyn/prövning 2019.....	39
3.6.14	Övriga aktiviteter .....	40
3.6.15	Plan 2020-2022.....	40
3.7	Naturvård .....	41
3.7.1	Nationella miljömål.....	41
3.7.2	Sammanfattning .....	41
3.7.3	Planerad tillsyn 2019.....	41
3.7.4	Planerade projekt 2019 .....	42
3.7.5	Händelsestyrd tillsyn/prövning 2019.....	42
3.7.6	Övriga aktiviteter 2019 .....	43
3.8	Fysisk planering.....	43
3.8.1	Händelsestyrd tillsyn.....	43
<b>4</b>	<b>Register över tillsynsobjekt</b>	<b>44</b>
4.1	Livsmedel.....	44
4.2	Tobak, OTC (receptfria läkemedel), folköl.....	44
4.3	Hälsoskydd.....	44
4.4	Miljöfarliga verksamheter .....	44
4.5	Lantbruk.....	44
4.6	Köldmedia .....	44
4.7	Förorenade områden.....	44
4.8	Naturvård .....	44

## 1 Miljö- och hälsoskyddsenhetens uppdrag

### 1.1 Miljöbalken

Västra Mälardalens Myndighetsförbund ansvarar för tillsynen av Miljöbalken och enligt 1 kap 6-8 §§ i miljötillsynsförordning (2011:13) ska den operativa tillsynsmyndigheten för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på en behovsutredning samt ha ett register över verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Planen ska vara på minst tre år och ses över årligen.

Tillsynsplanen är en bilaga till Västra Mälardalens Myndighetsförbunds verksamhetsplan och fastställs av förbundsdirektionen.

#### 1.1.1 Sveriges nationella miljömål

Riksdagen har antagit mål för miljöns kvalitet inom 16 områden och förbundets verksamhet berörs av nedanstående tolv miljömål.

- *Begränsad klimatpåverkan*
- *Frisk luft (miljötillsyn)*
- *Giftfri miljö*
- *Skyddande ozonskikt*
- *Säker strålmiljö*
- *Ingen övergödning*
- *Levande sjöar och vattendrag*
- *Grundvatten av god kvalitet*
- *Levande skogar*
- *Ett rikt odlingslandskap*
- *God bebyggd miljö*
- *Ett rikt växt- och djurliv*

Följande av Sveriges 16 miljömål har en koppling till förbundsdirektionens Mål 4 gällande förorenade områden och Mål 5 gällande enskilda avlopp.

- *Giftfri miljö*  
*Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utönnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.*
- *Ingen övergödning*  
*Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningarna för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.*

- *Grundvatten av god kvalité  
Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.*

I tillsynsplanen under respektive tillsynsområde anges i övrigt vilka av Sveriges nationella miljömål som berörs.

## **1.2 Offentlig livsmedelskontroll**

Västra Mälardalens Myndighetsförbund ansvarar för tillsynen av livsmedelslagen och enligt (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll av livsmedel och foder ska tillsynsmyndigheten ta fram en kontrollplan för verksamheten. Kontrollplanen är en bilaga till Västra Mälardalens Myndighetsförbunds verksamhetsplan och fastställs av förbundsdirektionen.

För att få en samlad bild av hela miljö- och hälsoskyddsenshetens ansvars- och arbetsområde finns livsmedelskontrollen upptagen i tillsynsplanen.

## **1.3 Övrig lagstiftning**

Västra Mälardalens Myndighetsförbund ansvarar också för tillsynen av följande lagar:

- Tobakslagen
- Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- Strålskyddslagen
- Alkohollagen inom området gällande folköl
- Lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare

För att få en samlad bild av hela miljö- och hälsoskyddsenshetens ansvars- och arbetsområde finns de övriga lagstiftningarna upptagna i tillsynsplanen.

## **1.4 Finansiering**

Uppdraget finansieras dels genom kommunbidrag (medlemsbidrag) och genom avgifter som verksamhetsutövaren betalar.



## 2 Behovsutredning

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska tillsynsmyndigheten för varje verksamhetsår göra en behovsutredning som sträcker sig över en tid på tre år för att se så att det avsätts tillräckliga resurser som motsvarar behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet.

### 2.1 Metod

Behovsutredningen grundar sig på de nationella miljömålen och folkhälsomålen, erfarenheter och verksamheternas risk och omfattar alla de områden som ingår i miljö- och hälsoskyddsenhetens uppdrag som miljöbalken, livsmedelskontrollen, tobakslagen, lag om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, strålskyddslagen och alkohollagen inom området folköl.

Utgångspunkten är att varje heltidsinspektör förfogar över 1 000 timmar till myndighetsutövning, så kallad tillgänglig handläggningstid. I tiden utöver de 1 000 timmarna ingår bland annat kompetensutveckling, planering, kvalitetsarbete och olika former av samverkan, t.ex. enhetsmöten.

På miljö- och hälsoskyddsenheten finns det totalt 10,25 åa (årsarbetare) som arbetar med handläggning (miljö- och hälsoskyddsinspektörer) vilket motsvarar 10 250 tillgängliga handläggningstimmar.

Till handläggningen finns stödverksamhet för ledning, samordning och administration med totalt 1,95 åa. Stödverksamheten är ej med i behovsutredningen. Behovsutredningen avser endast miljö- och hälsoskyddsinspektörernas arbete med handläggning.

Den tillgängliga handläggningstiden är uppdelad på planerad tillsyn, händelsestyrd tillsyn/prövning och frivillig händelsestyrd tillsyn. I behovsutredningen för 2019 är den planerade tillsynen 44 %, vilket är något lägre än planen 2018 (46 %). Det beror på att det utifrån fastställt tillsynsintervall är färre tillsynsobjekt som omfattas av planerad tillsyn 2019.

Den händelsestyrda tillsynen enligt planen är 50 % och det är tillsyn som inte kan planeras. Det är bland annat ansökningar, klagomål, uppföljande tillsyn, remisser, akuta händelser och information/rådgivning. Volymen och tider som är upptagna i behovsutredningen bygger på erfarenhet. Den frivilliga händelsestyrda tiden är 6 % av den totala händelsestyrda tiden och är tillsyn i form av informationsträffar och utbildningsinsatser till verksamhetsutövare.

## 2.2 Sammanfattning av behovsutredning 2019-2022

Tillgängliga resurser uppgår 2019 till 10 250 timmar (10,25 åa) och behovet enligt 2019 års tillsynsplan uppgår till 10 509 timmar (10,5 åa). Bedömning görs utifrån bedömt behov att det saknas 0,3 årsarbetare inför 2019. Behovet beräknas se likadant ut för kommande år 2020 och 2021.

1 åa = 1000 tim	2019			2020		
	Tillgängliga resurser	Behov	Utfall	Tillgängliga resurser	Behov	Utfall
<b>Totalt</b>	10 250	10 509	-259	10,3	10,5	-0,3
<b>Tillsyn</b>	10 250	10 509	-259	10,3	10,5	-0,3
Planerad tid	4 408	4 613	-206	4,4	4,6	-0,2
Händelsestyrd tid	5 343	5 202	140	5,3	5,2	0,1
Händelsestyrd tid frivillig	500	694	-194	0,5	0,7	-0,2

Nedan visas behovet av resurser per tillsynsområde.

1 åa = 1000 tim	Planerad tid	Händelsestyrd tid	Frivillig tid	Tillgänglig resurs 2018 (tjänst)	Resursbehov (tjänst)	Diff (tjänst)
<b>TOTALT</b>	<b>4,5</b>	<b>5,2</b>	<b>0,7</b>	<b>10,2</b>	<b>10,5</b>	<b>-0,3</b>
<b>TILLSYN</b>						
Livsmedel	0,9	0,7	0,1	1,7	1,7	0,0
Tobak	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,0
Hälsoskydd	0,8	0,7	0,1	1,6	1,6	-0,1
Avlopp	0,7	1,6	0,2	2,4	2,5	-0,1
Miljöskydd	1,9	1,6	0,1	3,6	3,6	0,0
Naturvård	0,1	0,5	0,0	0,6	0,7	-0,05
Fysisk planering	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,0

Livsmedel, Tobak, Receptfria läkemedel, Folköl, Miljöskydd och Fysisk planering  
Bedömning görs att tillräckliga resurser finns inom områdena perioden 2019-2022.

### Hälsoskydd

För området hälsoskydd görs bedömningen att det saknas resurser med 0,1 åa i förhållande till behovet. Omfördelning av befintliga resurser görs för att möta behovet. Någon extra resurs bedöms inte behövas.

#### Enskilda avlopp

För området enskilda avlopp görs bedömningen att det saknas resurser med 0,1 åa i förhållande till ambitionsnivån i tillsynsplanen för 2019.

Miljö- och hälsoskyddsensheten har sedan 2010 haft stort fokus på miljömålet "Ingen övergödning" och arbetat med inventering av enskilda avlopp. Ett arbete som anses vara klart 2017. Samtidigt pågår arbetet med målet att alla bristfälliga avlopp ska åtgärdas. Arbetet med enskilda avlopp har krävt extra resurser de senaste åren, vilket delvis har kunnat finansieras genom ökade intäkter.

Behovsutredningen tyder på att det kan komma att krävas extra resurser även 2019 för att uppnå ambitionsnivån i tillsynsplanen.

#### Naturvård

För området naturvård kräver 2019 mer resurser än tidigare år. En omfördelning av befintliga resurser kommer göras under 2019 för att möta behovet.

Behovsutredningen tyder på att det inte kommer behövas någon extra resurs inom området för 2019.

### **3 Tillsynsplan 2019**

#### **3.1 Miljö- och hälsoskyddsenshetens förutsättningar 2019**

##### 3.1.1 Förbundsdirectionens mål 2019

Förbundsdirectionen har beslutat om tio övergripande mål för Västra Mälardalens Myndighetsförbunds verksamhet. Miljö- och hälsoskyddsensheten ansvarar för fyra av de målen.

##### ***Förbundsdirectionsmål 3***

Antal pågående miljö- och hälsoskyddsärenden, exklusive ärenden som rör avloppsinventeringar, tillståndsärenden för avlopp samt förbudsärenden gällande avlopp, ska ej överstiga 600 st.

##### **Mått**

*Antal pågående ärenden i ECOS exklusive ärenden som rör avloppsinventeringar, tillståndsärenden för enskilda avlopp och avloppsförbud.*

##### ***Förbundsdirectionsmål 4***

Fyra fastigheter med misstänkt risk för förorening ska utredas under 2019.

##### **Mått**

*Antal fastigheter där ärenden initierats och/eller handlagts som har lett till utredning om vem som är ansvarig och/eller beslut i ärendet om saneringsåtgärder krävs eller ej.*

##### ***Förbundsdirectionsmål 5***

33 % av alla gula avloppsanläggningar i Arboga och Kungsörs kommun ska, vid utgången av 2019, ha bedömts om de uppfyller lagstiftningens krav.

##### **Mått**

*% bedömda gula enskilda avlopp under 2019 av totalt antal avloppsanläggningar som vid 2019 års ingång är bedömda som gula.*

##### ***Förbundsdirectionsmål 6***

Fastställd tillsynsplan för miljö- och hälsoskyddsenshetens tillsynsarbete år 2019 har uppfyllts.

##### **Mått**

*Uppfyllelsegrad (%) med avseende på fastställd tillsynsplan.*

### 3.1.2 Miljö- och hälsoskyddsenshetens gemensamma mål 2019

För att verksamheten inom miljö- och hälsoskyddsområdet ska bedrivas på ett effektivt och rättssäkert sätt har enheten tagit fram tre gemensamma mål. Uppföljning sker varje månad.

#### **Nya livsmedelsverksamheter**

Nya verksamheter ska ha fått ett första tillsynsbesök inom tre månader från att anmälan gjorts.

#### Mått

*Uppfyllelsegrad (%) med avseende på antalet nya anmälda och registrerade verksamheter.*

#### **Inspektionsrapport**

Efter genomförd inspektion/kontroll ska en inspektionsrapport skickas ut, inom tre veckor, till berörd verksamhetsutövare.

#### Mått

*Uppfyllelsegrad (%) med avseende på antalet inspektionsrapporter.*

#### **Förelägganden**

Tidsbegränsade förelägganden ska följas upp inom tre veckor från det datum som meddelats i föreläggandet.

#### Mått

*Uppfyllelsegrad (%) med avseende på antalet tidsbegränsade förelägganden.*

### 3.1.3 Miljö- och hälsoskyddsenshetens bemanning 2019

Nedan redovisas miljö- och hälsoskyddsenshetens planerade bemanning för 2019. I de fall vakanser uppkommer har enheten för avsikt att anställa ny personal.

<b>Verksamhet</b>	<b>Antal årsarbetare</b>
<b>Adminstration och ledning</b>	<b>1,95</b>
Livsmedel	1,70
Tobak, e-cigarett, receptfria läkemedel, folköl	0,25
Hälsoskydd	1,60
Enskilda avlopp	2,35
Miljöskydd inkl naturvård och fysisk planering	4,40
<b>Miljö- och hälsoskyddsinspektörer</b>	<b>≈ 10,25</b>
<b>Summa bemanning</b>	<b>12,2</b>

### 3.1.4 Planerad tillsyn och projekt

I den planerade tillsynen/kontrollen inom Arboga och Kungsörs kommun finns 1 171 tillsynsobjekt som har sådan verksamhet som kräver tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen eller övrig lagstiftning som förbundet ansvarar för.

Den planerade tillsynen styrs av de tidsintervaller som miljö- och hälsoskyddsenheten har valt för hur ofta en viss verksamhet ska besökas. Intervallet bestäms utifrån verksamhetens tillsyns-/kontrolltimmar (debiterbar tid) som baserar sig på verksamhetens risk och hur verksamheten bland annat uppfyller sin egenkontroll.

<u>Tillsynstimmar</u>	<u>Tillsynsintervall</u>
6->8 timmar eller mer	1 gång/1 år
4-6 timmar	1 gång/2 år
2-3 timmar	1 gång/3 år
Timobjekt - 1 timme	1 gång/4 år

Tillsyn av hästgårdar och minireningsverk ska ha tillsyn 1 gång/10 år om behov av tätare tillsynsintervaller inte finns.

*Exempel:*

- *En verksamhet som är riskklassad och betalar en årlig avgift, exempelvis två timmar i årlig tillsynstid har en genomsnittlig årlig tillsynstid på två timmar.*
- *Två timmar i tillsynstid ger ett tillsynsintervall på en gång vart tredje år.*
- *Vid miljö- och hälsoskyddsenhetens tillsynsbesök vart tredje år används sex timmars tillsynstid (två timmar x tre år = sex timmars tillsynstid).*

Mot bakgrund av de tillsynsobjekt som finns i kommunerna och med det tillsynsintervall som miljö- och hälsoskyddsenheten använder omfattar tillsynsplanen 2019 planerad tillsyn på totalt 458 tillsynsobjekt (590 inklusive planerade avloppsobjekt) vilket medför en total tillsynstid på 2 958 timmar (3 264 inklusive avlopp).

Den planerade tillsynen och kontrollen är 44 % av den totala tillgängliga handläggningstiden.

### 3.1.5 Planerad tillsyn och kontroll

Nedanstående tabell visar en sammanställning över bedömt behov av planerad tillsyn och kontroll 2019 -2022.

<b>Tillsynsplan 2019 - 2022</b>		<b>Arboga och Kungsör</b>					
<b>Planerad tillsyn och kontroll</b>		<b>Summa totalt</b>	<b>Plan 2018</b>	<b>Plan 2019</b>	<b>Plan 2020</b>	<b>Plan 2021</b>	<b>Plan 2022</b>
<b>Livsmedel</b>	<b>Antal kontrolltimmar</b>	<b>757</b>	<b>753</b>	<b>722</b>	<b>817</b>	<b>748</b>	<b>682</b>
	Arboga	522	554	515	504	548	485
	Kungsör	235	200	208	313	200	198
	<b>Antal anläggningar-tillsynsobjekt</b>	<b>232</b>	<b>123</b>	<b>122</b>	<b>143</b>	<b>126</b>	<b>118</b>
	Arboga	156	88	84	87	87	83
	Kungsör	76	35	38	56	39	35
<b>Planerad kontroll tobak-receptfria läkemedel-folköl</b>	<b>Antal tillsynstimmar</b>	<b>96</b>	<b>96</b>	<b>96</b>	<b>90</b>	<b>96</b>	<b>90</b>
	Arboga	62	62	62	56	62	56
	Kungsör	34	34	34	34	34	34
	<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>29</b>	<b>15</b>	<b>15</b>	<b>14</b>	<b>15</b>	<b>14</b>
	Arboga	17	9	9	8	9	8
	Kungsör	12	6	6	6	6	6
<b>Planerad tillsyn hälsoskydd</b>	<b>Antal tillsynstimmar</b>	<b>467</b>	<b>414</b>	<b>544</b>	<b>416</b>	<b>598</b>	<b>368</b>
	Arboga	297	282	297	239	377	233
	Kungsör	170	108	223	153	197	111
	Flerbostadshus		24	24	24	24	24
	<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>190</b>	<b>80</b>	<b>81</b>	<b>73</b>	<b>101</b>	<b>70</b>
	Arboga	118	52	40	37	65	42
	Kungsör	72	22	35	30	30	22
	Flerbostadshus		6	6	6	6	6
<b>Planerad tillsyn enskilda avlopp</b>	<b>Antal tillsynstimmar</b>	<b>0</b>	<b>335</b>	<b>306</b>	<b>260</b>	<b>170</b>	<b>170</b>
	Arboga & Kungsör		335	306	260	170	170
	<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>0</b>	<b>155</b>	<b>132</b>	<b>120</b>	<b>80</b>	<b>80</b>
	Arboga & Kungsör		155	132	120	80	80
<b>Planerad tillsyn miljöskydd</b>	<b>Antal tillsynstimmar</b>	<b>1 336</b>	<b>1 762</b>	<b>1 570</b>	<b>1 424</b>	<b>1 440</b>	<b>1 622</b>
	Miljöfarliga vht Arboga	522	548	500	501	519	499
	Miljöfarliga vht Kungsör	433	473	414	404	422	440
	Lantbruk Arboga	174	322	180	118	137	284
	Lantbruk Kungsör	152	170	221	146	107	144
	Köldmedia Arboga	38	33	38	38	38	38
	Köldmedia Kungsör	17	16	17	17	17	17
	Förerenade omr. Arboga		100	100	100	100	100
	Förerenade omr. Kungsör		100	100	100	100	100
	<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>584</b>	<b>279</b>	<b>226</b>	<b>208</b>	<b>211</b>	<b>238</b>
	Miljöfarliga vht Arboga	147	66	55	61	63	61
	Miljöfarliga vht Kungsör	68	37	30	26	30	35
	Lantbruk Arboga	126	77	30	20	32	55
	Lantbruk Kungsör	100	36	40	30	15	16
	Köldmedia Arboga	38	33	38	38	38	38
	Köldmedia Kungsör	17	16	17	17	17	17
	Förerenade omr. Arboga	55	7	8	8	8	8
	Förerenade omr. Kungsör	33	7	8	8	8	8
<b>Planerad tillsyn naturvård</b>	<b>Antal tillsynstimmar</b>	<b>0</b>	<b>30</b>	<b>26</b>	<b>34</b>	<b>30</b>	<b>26</b>
	Naturresevat	6	6	6	6	6	6
	Strandskyddsdispenser		20	20	28	24	20
	Husbehovstäkt	0	4	0	0	0	0
	<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>38</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>8</b>	<b>7</b>	<b>6</b>
	Naturresevat	1	1	1	1	1	1
	Strandskyddsdispenser	37	5	5	7	6	5
	Husbehovstäkt	0	1	0	0	0	0
<b>Totalt</b>	<b>Tillsynstid timmar</b>	<b>2 656</b>	<b>3 390</b>	<b>3 264</b>	<b>3 041</b>	<b>3 082</b>	<b>2 958</b>
	<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>1 073</b>	<b>659</b>	<b>582</b>	<b>566</b>	<b>540</b>	<b>526</b>

## Planerade projekt

Inom vissa områden har erfarenhet visat att det är mer effektivt att bedriva planerad tillsyn i projektform och miljö- och hälsoskyddsenheten har bedömt att behovet av tillsynstid för planerade projekt uppgår till total tillsynstid på 1 359 timmar.

Nedanstående visas projekt som planeras 2019.

<b>Planerade projekt 2018 - Sammanställning</b>	<b>Planerade timmar 2019</b>
Kontrollprojekt marknader	75
Nationellt kontrollprojekt (4-5 st)	390
Kontrollköp 2018 (receptfria läkemedel + tobak)	30
Länsprojekt bostadsklagomål	80
Radon i flerbostadshus	150
Enskilda avlopp "gula"	220
Länsprojekt villkor/kontrollplan	50
Länsprojekt Strandskydd	100
Inventering av miljöfarliga verksamheter med timavgift	80
Inventering av "Hästgårdar"	64
Länsprojekt masshantering	40
Länsprojekt oljeavskiljare	40
Incitament för energieffektivisering - fastighetsägare	40
<b>Summa timmar</b>	<b>1 359</b>

## 3.1.6 Händelsestyd tillsyn/prövning

Den händelsestyrda tillsynen/prövningen är baserad på tidigare års erfarenhet. Den tillsynsplanering som har gjorts inför 2019 medför att 57 % av den tillgängliga handläggningstiden är händelsestyd tid och uppgår till totalt 5 843 timmar (50 % händelsestyd tid samt 6 % andra aktiviteter).

I nedanstående tabell visas en sammanställning av planerad händelsestyd tid för 2019.

<b>Händelsestyrda aktiviteter, typ av ärende</b>	<b>Antal ärenden 2019</b>	<b>Genomsnittlig tid/ärende</b>	<b>Planerade timmar 2019</b>
Anmälan om registrering	435	5	2 145
Uppföljande tillsyn	65	4	260
Klagomål	123	6	683
Remisser, yttranden	86	4	330
Enkäter från andra myndigheter	29	3	93
Myndighetsrapportering årlig livsmedelskontroll	1	25	25
Miljösanktionsavgift	24	5	115
Anmälan om misstanke om brott	14	6	88
Akuta händelser - Misstänkt matförgiftning, miljöolyckor m.m.	25	10	240
<b>Övrigt händelsestyrt</b>			
Övrigt händelsestyrt, gammastrålningsmätning	2	8	16
Kontroll & tillsyn av nya anläggningar	40	3	130
Information rådgivning			1 080
Händelsestyrda aktiviteter, frivilliga	84	8	638
<b>Summa händelsestyrd tillsyn</b>	<b>928</b>		<b>5 843</b>



### 3.1.7 Övriga aktiviteter

Tid för nedanstående aktiviteter ligger utanför den tillgängliga handläggningstiden på 1 000 timmar, som varje inspektör förfogar över, som behovsutredning och tillsynsplan grundar sig på. Tid för de nedanstående aktiviteterna är beräknade enligt schablon som grundar sig på erfarenhet från tidsredovisning.

#### Kompetensutveckling

För att kunna möta det behov som krävs för kompetensutveckling samt för att följa med i den utveckling som sker inom området finns tid avsatt för kompetensutveckling och inläsning. Deltagande i länsstyrelsens handläggartäffar prioriteras. Bedömning görs att det i dagsläget finns tillräcklig kompetens hos personalen för att klara tillsynsplanen med dess tillsyn för 2019.

#### Friskvård, sjukdom, semester

Tid finns avsatt för friskvård, sjukdom, semester, rast och egen administration.

#### Möten

Tid finns avsatt för möten på både förvaltningsnivå och enhetsnivå.

#### Verksamhetsplanering och verksamhetsutveckling

Tid finns avsatt för verksamhetsplanering och verksamhetsutveckling. Arbete med hemsidor fortsätter även under 2019.

För att miljö- och hälsoskyddsenhetens handläggning ska vara så effektiv och rättssäker som möjligt har det de senaste åren genomförts ett kvalitetsarbete med bland annat processkartläggning, framtagande av rutiner, instruktioner och mallar vilket är ett fortlöpande arbete som planeras att fortsätta även under 2019.

#### Samsyn

För att nå likartad bedömning oberoende av handläggare i likartade ärenden planeras minst tre gemensamma tillsynsbesök inom respektive tillsynsområde.

#### Nytt ärendehanteringssystem

Under 2019 kommer ett nytt ärendehanteringssystem implementeras i verksamheten. Inför konvertering från nuvarande ärendehanteringssystem Ecos till nyare system kommer det fortsatt krävas mycket arbete med registervård. Det kommer även krävas arbete med att överföra information från det gamla systemet till det nya. Personalen kommer även att behöva utbildning. Hur mycket tid som kommer krävas för detta arbete är svårt att bedöma i dagsläget. I samband med att ett nytt ärendehanteringssystem införs kommer förbundet även att utreda möjligheter till digitala tjänster.

### 3.1.8 Ledning, samordning och administration

Som stödverksamhet till miljö- och hälsoskyddsinspektörerna finns en förbundschef, enhetssamordnare och assistent (totalt 1,95 åa). Utöver de årliga medarbetarsamtalen som förbundschefen har med medarbetarna genomförs minst två medarbetarmöten

där miljö- och hälsoskyddsinspektör tillsammans med samordnaren går igenom och följer upp det planerade arbetet.

### 3.2 Offentlig livsmedelskontroll

#### 3.2.1 Nationella mål

Det finns tre övergripande mål med livsmedelskontrollen och de är inriktade på tre målgrupper:

- Konsumenterna har trygga livsmedel och dricksvatten, förtroende för kontrollverksamheten och en god grund för val av produkt. Med trygga livsmedel menas säkra livsmedel och att konsumenterna inte blir lurade
- Intressenterna, företagen, har tilltro till kontrollen och upplever den som meningsfull
- De samverkande myndigheterna har en optimal samverkan och förtroende för varandras sätt att ta ansvar för sin respektive del i livsmedelskedjan. Kontrollverksamheten är riskbaserad, rättssäker, effektiv och ändamålsenlig

Företagarna har ansvaret för att deras produkter är säkra och redliga och förbundet ansvarar för att kontrollera hur företagarna lever upp till lagstiftningen krav.

#### 3.2.2 Sammanfattning

Lagstiftningen som reglerar den offentliga kontrollens uppbyggnad och mål utgörs dels av EG-förordningar, dels av nationell lagstiftning.

Dessutom har Statens Livsmedelsverk gett ut ett antal vägledningar som tolkar EG-förordningarna.

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 ska den offentliga livsmedelskontrollen regleras i separat kontrollplan som ska fastställs av förbundsdirektionen. Kontrollplanen fastställs samtidigt som denna tillsynsplan.

#### 3.2.3 Planerad kontroll 2019

Det finns totalt 232 verksamma anläggningar i kommunerna där förbundet har kontrollansvar och den planerade kontrollen 2019 uppgår till totalt 122 anläggningar varav 84 i Arboga och 38 i Kungsör och den totala kontrolltiden uppgår till 722 timmar.

<b>Planerad tillsyn livsmedel</b>	<b>Summa totalt</b>	<b>Plan 2018</b>	<b>Plan 2019</b>	<b>Plan 2020</b>	<b>Plan 2021</b>	<b>Plan 2022</b>
<b>Antal kontrolltimmar</b>	<b>757</b>	<b>753</b>	<b>722</b>	<b>817</b>	<b>748</b>	<b>682</b>
Arboga	522	554	515	504	548	485
Kungsör	235	200	208	313	200	198
<b>Antal anläggningar-tillsynsobjekt</b>	<b>232</b>	<b>123</b>	<b>122</b>	<b>143</b>	<b>126</b>	<b>118</b>
Arboga	156	88	84	87	87	83
Kungsör	76	35	38	56	39	35

Alla anläggningarna är riskklassade och kontrollen är riskbaserad. Anläggningar med de största riskerna, riskklass 1 - 4 och de med 6-8 timmar eller mer i kontrolltid, besöks varje år.

<b>Planerad kontroll, Livsmedel riskklassad</b>	<b>Totalt antal anläggningar</b>	<b>Antal anläggningar 2019</b>	<b>Behov timmar 2019</b>
Riskklass 1	0	0	0
Riskklass 2	0	0	0
Riskklass 3	5	5	43
Riskklass 4	7	7	53
Riskklass 5	33	33	228
Riskklass 6	43	26	142
Riskklass 7	86	29	182,5
Riskklass 8	45	9	48
<b>SUMMA</b>	<b>219</b>	<b>109</b>	<b>696</b>
<b>Planerad kontroll, Dricksvatten riskklassad</b>	<b>Totalt antal anläggningar</b>	<b>Antal anläggningar 2019</b>	<b>Behov timmar 2019</b>
Riskklass 1	0		0
Riskklass 2	0		0
Riskklass 3	0		0
Riskklass 4	1	1	6
Riskklass 5	0		0
Riskklass 6	0		0
Riskklass 7	5	5	13
Riskklass 8	7	7	7
<b>SUMMA</b>	<b>13</b>	<b>13</b>	<b>26</b>
<b>SUMMA</b>	<b>232</b>	<b>122</b>	<b>722</b>

Kontrollen genomförs enligt Livsmedelsverkets lagstiftningsområden som är 14 stycken, A - N, samt ett område "övrigt", O. Ett lagstiftningsområde kan ibland omfatta många olika rättsakter, medan andra områden bara omfattar ett fåtal akter.

Lagstiftningsområdena är:

- A - Administrativa krav
- B - Allmän livsmedelsinformation
- C - Särskild märkning och information
- D - Skyddade beteckningar
- E - Handelsnormer
- F - Varustandarder
- G - Livsmedel för särskilda grupper
- H - Spårbarhet
- I - Särskilda ingredienser och processhjälpmedel

- J - Grundförutsättningar, hygien
- K - HACCP-baserade förfaranden
- L - Specifika hygienkrav på egenkontroller
- M - Handel inom EU, import och export
- N - Dricksvattenanläggningar
- O - Övrigt

Områdena kan delas in i fyra kategorier:

- Administrativa krav (A)
- Information (B-G)
- Hygien (I - L, N)
- Handel (H, M)

På anläggningar med stor risk och med många kontrolltimmar fördelas lagstiftningsområdena på flera kontrolltillfällen. Samtliga lagstiftningsområden kontrolleras inte vid varje enskilt kontrollbesök, men samtliga relevanta lagstiftningsområden bör ha kontrollerats inom en femårsperiod.

De områden som alltid kontrolleras vid en livsmedelskontroll är rengöring, temperaturer, personlig hygien, information/märkning/ spårbarhet. Kontrollen ska i största möjliga mån ske oanmäld och omfattar bland annat restauranger, caféer, livsmedelsbutiker med beredning, tillagningskök, mottagningskök, pizzerior, gatukök och dricksvattenanläggningar.

### 3.2.4 Planerade projekt 2019

<b>Planerade projekt - Livsmedel</b>	<b>Planerade timmar 2019</b>
<b>Kontrollprojekt marknader</b>	<b>75</b>
Kontrollera att livsmedelsföretagarnas verksamhet på tre marknader bedrivs i enlighet med livsmedelslagstiftningen gällande bland annat hygien, hantering, märkning och temperaturkontroll. Aktuella marknader 2019 är Vårmarknad i Kungsör, Medeltidsdagarna i Arboga, Karnevalen i Arboga, eller Bonde på stan i Arboga. Projektansvarig: Livsmedelsgruppen	
<b>Nationellt kontrollprojekt</b>	<b>80</b>
Dricksvattenanalys. Framflyttat från hösten 2018. Syftet är att kontrollera så att livsmedelsproducenter följer den nya lagstiftningen och att drickvattnet håller de riktvärden som finns. Projektansvarig: Livsmedelsgruppen	
<b>Natonellt projekt</b>	<b>40</b>
Deltaga i ett av projekten nedan som Livsmedelsverket anordnar under 2019: - Verifiering av kvicksilver- och dioxinhalter i importerade kosttillskott med fiskolja samt kontroll att dessa kosttillskott genomgått gränskontroll - Undersökningsprogram på vattenverk - Östersjöfisk serverad i skola och förskola Projektansvarig: Livsmedelsgruppen	
<b>SUMMA</b>	<b>195</b>

### 3.2.5 Händelsestyrd kontroll/prövning 2019

Den händelsestyrda tiden uppgår till 653 timmar och det händelsestyrda arbetet består bland annat av anmälningar om registrering av nya livsmedelsanläggningar. Nyregistrerade anläggningar ska kontrolleras inom tre månader. Övriga händelsestyrda aktiviteter är bland annat klagomål och rådgivning. Klagomål kan

vara misstänkt matförgiftning, brister i hygien eller märkning. Klagomålsärenden kräver ofta omedelbar insats med tanke på risk, är ofta tidskrävande och kräver kontroll på plats, provtagning och uppföljning. För sådana ärenden tas avgift ut för extra kontroll.

Varje år förekommer i regel ett par ärenden där verksamhetsutövare brutit i efterlevnaden av livsmedelslagstiftningen och som leder till åtalsanmälan. Vanligast är att verksamheter har underlåtit att registrera sin verksamhet.

I det händelsestyrda arbetet förekommer också rådgivning och information.

<b>Arbetsuppgift, Ärende</b>	<b>Antal ärenden 2019</b>	<b>Tid per ärende</b>	<b>Behov timmar 2019</b>
Anmälan om registrering	30	1	30
Extra offentlig kontroll (uppföljande kontroll)	20	4	80
Klagomål	15	8	120
Remisser, yttranden	2	8	16
Enkäter från andra myndigheter	5	2	10
Myndighetsrapportering årlig	1	25	25
Anmälan om misstänkt brott	4	8	32
Akuta händelser - Misstänkt matförgiftning (utredning, provtagning) inkl RASFF	15	8	120
<b>Övrigt händelsestyrt</b>			
Kontroll av nya anläggningar	30	4	120
Information rådgivning			100
<b>Summa händelsestyrd kontroll</b>	<b>122</b>		<b>653</b>

### 3.2.6 Övriga aktiviteter 2019

- Utbildning till verksamhetsutövare. Genomföra en aktivitet med utbildning om hygien, märkning m.m. till verksamhetsutövare som arbetar med livsmedel
- Offentliga kontroller ska i möjligaste mån ske oanmält
- Nyregistrerade livsmedelsanläggningar ska kontrolleras inom tre månader
- Fortsätta arbetet med att utarbeta checklistor, rutiner och mallar utifrån de nya lagstiftningsområdena
- Skuggkontroll i annan kommun (saminspektion tillsammans med kontrollpersonal i annan kommun)
- Genomföra fyra möten i arbetsgruppen för livsmedel
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom området

### 3.2.7 Plan 2020-2022

Genomföra ordinarie kontroll enligt plan och fastställt tillsynsintervall.

Utöver den ordinarie kontrollen årligen planera ett marknadsprojekt på Medeltidsdagarna i Arboga och Vårmarknaden i Kungsör samt på en av de övriga marknaderna. De övriga marknaderna är Jädersbruksdagarna i Arboga, Bonde på stan i Arboga, Karnevalen i Arboga och Julmarknad i Arboga.

Genomföra utbildning i hygien, märkning med mera för verksamhetsutövare som arbetar med livsmedel.

### 3.3 Tobak, Receptfria läkemedel (OTC), folköl, elektroniska cigaretter

#### 3.3.1 Nationella mål

Det övergripande målet är att minska de medicinska och sociala skadeverkningarna. Genom preventivt arbete förebygga bland annat tobaksdebuten bland barn och ungdom, skydda mot skadeverkningar av passiv rökning (miljömålet "God bebyggd miljö"). Vad gäller receptfria läkemedel är målet att onödig användning av receptfria läkemedel ska undvikas och att det ska vara möjligt att göra ett aktivt miljöval mellan likvärdiga substanser och produkter.

#### 3.3.2 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt följande lagar med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter:

- Tobakslagen (tillsyn rökfria miljöer utförs inom hälsoskyddstillsynen) Ny tobakslag är under framtagande.
- Kontroll av rökförbud i offentliga livsmedelslokaler (t.ex. restauranger) genomförs inom den ordinarie kontrollen
- Lag om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare
- Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- Lag om försäljning av folköl inom detaljhandeln

#### 3.3.3 Planerad tillsyn 2019

I kommunerna finns följande antal verksamheter registrerade för försäljning inom de olika tillsynsområdena.

Typ av försäljning & tillsynsområde	Antal verksamma näringsidkare		
	Arboga	Kungsör	Totalt
Tobak	16	10	26
Receptfria läkemedel	11	5	16
Folköl	14	7	21
E-cigaretter	1	0	1
<b>Summa</b>	<b>42</b>	<b>22</b>	<b>64</b>

Flertalet av verksamheterna säljer både tobak, receptfria läkemedel, folköl och e-cigaretter. Totalt finns det 30 verksamheter som omfattas av tillsynen. För att kunna utföra en effektiv tillsyn samordnas tillsynen inom de fyra områdena. Tillsynsområdena har en gemensam taxa. Tillsynsintervallet är enligt planen

vertannat år. Tillsynen omfattar egenkontroll avseende ålderkontroll, märkning och skyltning.

För 2019 är totalt 15 verksamheter aktuella för tillsyn varav nio i Arboga och sex i Kungsör, och den planerade tillsynstiden uppgår till totalt 96 timmar.

<b>Planerad kontroll tobak-receptfria läkemedel folköl e-cigarett</b>	<b>Summa totalt</b>	<b>Plan 2018</b>	<b>Plan 2019</b>	<b>Plan 2020</b>	<b>Plan 2021</b>	<b>Plan 2022</b>
<b>Antal tillsynstimmor</b>	<b>96</b>	<b>96</b>	<b>96</b>	<b>90</b>	<b>96</b>	<b>90</b>
Arboga	62	62	62	56	62	56
Kungsör	34	34	34	34	34	34
<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>30</b>	<b>15</b>	<b>15</b>	<b>14</b>	<b>15</b>	<b>14</b>
Arboga	18	9	9	8	9	8
Kungsör	12	6	6	6	6	6

### 3.3.4 Planerade projekt 2019

<b>Planerade projekt - Cigaretter, receptfria läkemedel, folköl och e-cigaretter</b>	<b>Planerade timmar 2019</b>
<b>Kontrollköp tobak och receptfria läkemedel</b>	<b>30</b>
I den ordinarie kontrollen genomföra ett projekt "kontrollköp" som tillsynsmetod. Det innebär att tillsynsmyndigheten anställer en ungdom över 18 år och genomför ett för näringsidkaren dolt köp i syfte att kontrollera om näringsidkaren, dennes företrädare eller personal vid försäljningen förvissar sig om kundens ålder till exempel genom legitimationskontroll. Projektansvarig: Miljö- och hälsoskyddsgruppen	
<b>SUMMA</b>	<b>30</b>

### 3.3.5 Händelsestyrd tillsyn/kontroll 2019

Den händelsestyrda tiden uppgår till 108 timmar. Arbetet består bland annat av anmälningar av nya verksamheter. Nya verksamheter som startar under året planeras få ett tillsynsbesök. Övrigt händelsestyrt kan vara klagomål med misstanke om försäljning av tobak till minderårig. Sådan tillsyn kan göras tillsammans med polisen.

I det händelsestyrda arbetet förekommer också rådgivning och information.

<b>Arbetsuppgift, Ärende</b>	<b>Antal ärenden 2019</b>	<b>Tid per ärende</b>	<b>Behov timmar 2019</b>
Anmälningar och ansökningar	10	1	10
Uppföljande tillsyn	5	2	10
Klagomål	2	4	8
Remisser, yttranden			0
Enkäter från andra myndigheter	2	1	2
Anmälan om misstänkt brott	1	8	8
Information, rådgivning			60
<b>Övrigt händelsestyrt</b>			
Tillsyn av nya verksamheter	10	1	10
<b>Summa händelsestyrd tillsyn</b>	<b>30</b>		<b>108</b>

### 3.3.6 Övriga aktiviteter 2019

- Ny tobakslag under 2019 – arbete med anpassning av arbetssätt efter ny lagstiftning
- Kontrollera skolor, förskolor och fritidsgårdar vad gäller tobakslagen och rökfria miljöer (genomförs i hälsoskyddstillsynen)
- Kontroll av rökförbud i offentliga livsmedelslokaler (t.ex. restauranger) genomförs inom den ordinarie kontrollen
- Delta i handläggartäffar
- Genomföra två möten i arbetsgruppen för tobak, OTC, folköl, e-cigarett och påfyllningsbehållare

### 3.3.7 Plan 2020-2022

Genomföra ordinarie tillsyn enligt plan och enligt fastställt tillsynsintervall. Inom den ordinarie tillsynen 2020 genomföra ett projekt med tillsynsmetoden "Kontrollköp" hos verksamheter som säljer receptfria läkemedel, tobak, folköl och e-cigarett.



### 3.4 Hälsoskydd

#### 3.4.1 Nationella miljömål

- God bebyggd miljö
- Säker strålmiljö
- Giftfri miljö

Syftet med tillsynen inom hälsoskydd är att förhindra att människor blir besvärade eller sjuka på grund av miljön.

#### 3.4.2 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt följande lagar med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter:

- Miljöbalken
- Tobakslagen (rökfria miljöer)
- Strålskyddslagen
- Lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (rökfria miljöer nytt från 2019)

#### 3.4.3 Planerad tillsyn 2019

Det finns totalt 190 hälsoskyddsverksamheter i kommunerna där förbundet har tillsynsansvar och 2019 är 81 av dem är aktuella för tillsyn (40 i Arboga och 35 i Kungsör samt 6 flerbostadshus). Den planerade tillsynstiden uppgår till totalt 544 timmar.

<b>Planerad tillsyn hälsoskydd</b>	<b>Summa totalt</b>	<b>Plan 2018</b>	<b>Plan 2019</b>	<b>Plan 2020</b>	<b>Plan 2021</b>	<b>Plan 2022</b>
<b>Antal tillsynstimmar</b>	<b>467</b>	<b>414</b>	<b>544</b>	<b>416</b>	<b>598</b>	<b>368</b>
Arboga	297	282	297	239	377	233
Kungsör	170	108	223	153	197	111
Flerbostadshus		24	24	24	24	24
<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>190</b>	<b>95</b>	<b>81</b>	<b>73</b>	<b>101</b>	<b>70</b>
Arboga	118	52	40	37	65	42
Kungsör	72	37	35	30	30	22
Flerbostadshus		6	6	6	6	6

Den planerade tillsynen omfattar bland annat skolor, förskolor, bassängbad, strandbad, frisersalonger, massörer, fotvård, solarium, boende i vård och omsorg och lokaler för daglig verksamhet, HVB-hem, idrottsanläggningar och samlingslokaler. Tillsynen omfattar verksamheternas egenkontroll och tillsyn av lokaler som bland annat städning, hygien, smittskydd.

Sex fastighetsägare till flerbostadshus planeras få tillsyn under 2019. Totalt finns cirka 115 flerbostadshus i kommunerna. Prioritering av vilka som får tillsyn kommer

att göras under 2018 utifrån vilka flerbostadshus som har haft klagomål riktade mot sig och fastigheter där det finns gemensamma utrymmen för hyresgästerna som exempelvis tvättstuga eller samlingslokal. Utöver det är målet är att få tillsynen jämnt fördelat i de båda kommunerna.

På skolor, förskolor och fritidsgårdar kommer efterlevnaden av tobakslagen samt lagen om elektroniska cigaretter kontrolleras vad gäller rökfria miljöer.

Nedan visas planerade hälsoskyddsverksamheter utifrån branscher.

Planerad tillsyn, årlig avgift & timavgift, bransch	Klassningskod	Prövningsnivå	Totalt antal objekt	Antal objekt 2019	Tid per objekt	Behov timmar 2019
Gymnasieskola	200.10-2	C	1	1		6
Internationell skola	200.10-4	C	0			0
Grundskola, särskola, specialscola, sameskola	200.10-5	C	11	11		83
Förskola och öppen förskola (familjedaghem)	200.10-6	C	23	16		128
Förskoleklass	200.10-7	C	0			0
Samlingslokaler, universitet och högskolor	200.20-1	U	21	0		0
Fritidshem och öppen verksamhet	200.20-2	C	3	3		18
		U				
Solarium	200.30-1	Anmälningsskydd enligt strålskyddslagen	3	1		6
Skönhetsvård, hudvård, manikyr, pedikyr	200.30-2	U	3	0		0
Frisersalong	200.30-3	U	20	5		22
Boende i vård och omsorg och lokaler för daglig verksamhet, HVB-hem och liknande	200.40-1	U	27	13		104
Fotvård	200.40-2	C	6	2		14
Tatuering, akupunktur, piercing	200.40-3	C	4	4		33
Massage, kroppsvård, kiropraktik, naprapati, sjukgymnastik, zonerapi etc	200.40-4	U	16	5		25
Övriga alternativa behandlingar, vårdcentraler och tandläkare	200.40-5	U	10	5		20
Idrottsanläggning, gym eller motsvarande	200.50-1	U	23	4		18
Bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor	200.50-2	C	3	3		23
Strandbad	200.50-3	U	8	8		8
Hotell	200.60-5	U	4	1		8
Camping/stuganläggning	200.60-6	U	2	0		0
Pensionat, flyktingförläggning och liknande	200.60-8	U	2	1		4
Lokaler för förvaring av djur	200.70-1	U	0			0
Flerbostadshus			0	6	4	24
Tobakslagen (skolor mm) ingår i planerad tillsyn						0
<b>SUMMA</b>			<b>190</b>	<b>89</b>		<b>544</b>

## 3.4.4 Planerade projekt 2019

<b>Planerade projekt - Hälsoskydd</b>	<b>Planerade timmar 2019</b>
<b>Radon i flerbostadshus</b>	<b>150</b>
Syftet med projektet är att fastighetsägare till flerbostadshus ska mäta samt eventuellt åtgärda radonhalterna i sina fastigheter, för att säkerställa att miljömålet "God bebyggd miljö" nås gällande radon i bostäder. Projektet påbörjades 2015 och omfattar totalt 248 fastigheter. I projektet ingår granskning och uppföljning av inkomna mätresultat. Föreläggande om att inkomma med mätresultat skickas vid behov till fastighetsägarna. Föreläggande om åtgärdsplan och nya mätningar skickas vid behov till de fastighetsägare där mätresultatet visat på radonhalter överstigande Folkhälsomyndighetens riktvärde för radon i inomhusluft. Handläggningsavgift kommer att tas ut. Projektansvarig: Hälsoskyddsgruppen	
<b>Länsprojekt bostadsklagomål (arbetsgrupp)</b>	<b>80</b>
Kunskaphöjande/vägledande projekt Projektansvarig: Hälsoskyddsgruppen	
<b>Nationellt projekt</b>	<b>40</b>
Projekt anordnat av exempelvis Kemikalieinspektionen Projektansvarig: Hälsoskyddsgruppen	
<b>SUMMA</b>	<b>270</b>

## 3.4.5 Händelsestyrd tillsyn/kontroll 2019

Den händelsestyrda tillsynen uppgår till 715 timmar och omfattar anmälningar av nya verksamheter, klagomål på bland annat bostäder, buller och skadedjur.

Övrigt händelsestyrt arbete som förekommer är remissyttranden till Polismyndigheten vid ansökningar om tillstånd enligt lokala ordningsföreskrifter. Varje år förekommer i regel ett par ärenden, där verksamhetsutövare brutit i efterlevnaden av miljöbalken som leder till åtalsanmälan eller miljöstraffavgift. Vanligast är att verksamheter har underlåtit att anmäla eller söka tillstånd för sin verksamhet. I det händelsestyrda arbetet ingår också rådgivning och information om radon med mera.

<b>Arbetsuppgift Ärende</b>	<b>Antal ärenden 2019</b>	<b>Tid per ärende 2019</b>	<b>Behov timmar 2019</b>
Anmälningar och ansökningar	15	3	45
Uppföljande tillsyn	5	5	25
Klagomål	40	8	320
Klagomål - skyttar	30	0,5	15
Remisser, yttranden	2	4	8
Remisser, yttranden - polismyndigheten	50	1	50
Enkäter från andra myndigheter	2	4	8
Miljösanktionsavgifter	4	5	20
Anmälan misstanke om brott	1	8	8
Akuta händelser/beredskap			
Rådgivning och övrigt			200
<b>Övrigt händelsestyrt</b>			
Övrigt - Gammastrålningsmätning	2	8	16
<b>Summa händelsestyrd tillsyn</b>	<b>151</b>		<b>715</b>

#### 3.4.6 Övriga aktiviteter 2019

- Genomföra gammastrålningsmätning på två platser i Arboga och en i Kungsör. Mätning sker i hela landet var sjunde månad i syfte att övervaka naturlig radioaktiv bakgrundsstrålning samt kontrollera beredskapen inför olyckor
- Informations- eller utbildningsinsats hälsoskydd
- Skuggkontroll inom flerbostadshustillsyn i annan kommun (saminspektion med miljö-och hälsoskyddsinspektör i annan kommun)
- Kontrollera skolor, förskolor och fritidsgårdar vad gäller tobakslagen, lagen om elektroniska cigaretter och rökfria miljöer (genomförs i hälsoskyddstillsynen)
- Genomföra fyra möten i arbetsgruppen för hälsoskydd
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom området

#### 3.4.7 Plan 2020-2022

Genomföra ordinarie tillsyn enligt plan och fastställt tillsynsintervall.

Fortsätta arbeta med miljömålet "God bebyggd miljö" gällande bostäders radonhalt (framförallt flerbostadshus).

I ordinarie tillsyn enligt plan 2019, följa upp resultat från enkätundersökningen gällande elevernas arbetsmiljö och vid behov rikta tillsynen mot de områden där det finns brister enligt eleverna.

### 3.5 Enskilda avlopp

#### 3.5.1 Nationellt miljömål

- Ingen övergödning
- Grundvatten av god kvalitet
- Levande sjöar och vattendrag

Målet är att förbättra reningen av avloppsvatten från bristfälliga enskilda avlopp och därmed minska övergödning i sjöar och vattendrag samtidigt som man minskar risken för spridning av smittämnen och andra föroreningar till dricksvatten.

#### 3.5.2 Sammanfattning

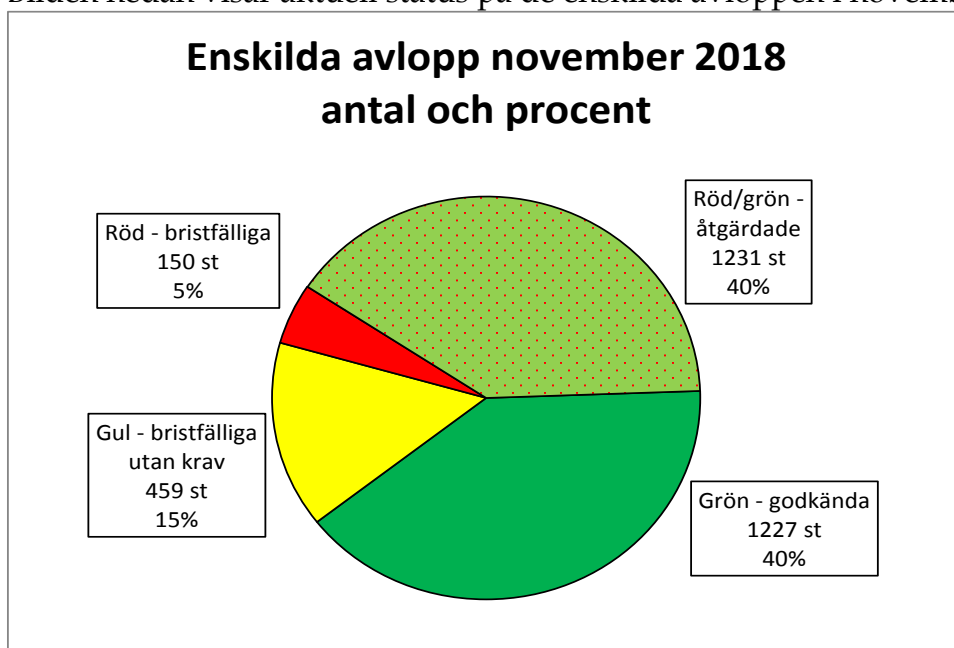
Förbundet ansvarar för tillsynen enligt miljöbalken med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter.

Förbundet har under åren 2010-2016 inventerat och bedömt kommunernas drygt 3 000 enskilda avlopp (1 900 i Arboga och 1 100 i Kungsör) för att se hur de uppfyller lagstiftningens krav.

Under 2017/2018 påbörjades ett projekt med de cirka 460 stycken enskilda avlopp som bedömts som "gula" för att se hur de uppfyller kraven enligt lagstiftningen. Under 2018 har arbetet intensifieras. Det gäller främst anordningar med bristfällig efterföljande rening eller anordningar som är äldre än 20 år.

Förbundets mål för 2019 är att 33 % av de "gula" enskilda avloppen ska få en ny bedömning. Detta sker vanligtvis genom att aktuell avloppsanordning inspekteras på plats. Efter ny bedömning ställs krav på åtgärder för de avlopp som bedöms som bristfälliga. Beslut om förbud att släppa ut avloppsvatten tas för de avlopp som inte åtgärdas.

Bilden nedan visar aktuell status på de enskilda avloppen i november 2018.



### 3.5.3 Planerad tillsyn 2019

Under 2019 förväntas cirka 10 av de "röda" bristfälliga enskilda avloppen som inte åtgärdats meddelas förbud vilket medför en handläggningstid på 20 timmar.

Av de förbudsärenden som tidigare har meddelats och som träder i kraft under 2019 görs en uppskattning att cirka 50 % inte kommer att åtgärdas inom förelagd tid. Nästa steg i myndighetsutövningen är då beslut om förbud med vite. Antal förbudsärenden med vite förväntas uppgå till cirka 42 stycken vilket medför en handläggningstid på 126 timmar.

Av de "gula" bristfälliga enskilda avloppen med ny bedömning beräknas 50 % meddelas förbud under 2019 det innebär ca 80 enskilda avlopp och en handläggningstid på 160 timmar.

<b>Planerad tillsyn avlopp</b>	<b>Summa totalt</b>	<b>Plan 2018</b>	<b>Plan 2019</b>	<b>Plan 2020</b>	<b>Plan 2021</b>	<b>Plan 2022</b>
<b>Antal tillsynstimmar</b>		<b>335</b>	<b>306</b>	<b>260</b>	<b>240</b>	<b>240</b>
Arboga & Kungsör		335	306	260	240	240
<b>Antal tillsynsobjekt</b>		<b>155</b>	<b>132</b>	<b>120</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Arboga & Kungsör		155	132	120	100	100

### 3.5.4 Planerade projekt 2019

<b>Planerade projekt - Enskilda avlopp</b>	<b>Planerade timmar 2019</b>
<b>Enskilda avlopp "gula"</b>	<b>220</b>
Syftet med projektet är att följa upp de 460 enskilda avlopp som har inventerats och bedömts som "gula" för att se om krav ska ställas på förbättringsåtgärder. De avlopp som har bedömts som "gula" är främst bristfälliga infiltrationer och markbäddar med otillräcklig rening eller har uppnått en ålder över 20 år. Projektet omfattar arbete med att ta fram rutiner, instruktioner och mallar för projektet. Informera fastighetsägare om att krav kommer att meddelas. Kategorisering av "gula bedömningar". Projektansvarig: Avloppsgruppen	
<b>Nationellt projekt - Ansökningsprocessen</b>	<b>130</b>
Projekt framtaget av VA-guiden där LOVA-bidrag kan sökas. Projektansvarig: Avloppsgruppen	
<b>Länsprojekt villkor/kontrollplan</b>	<b>50</b>
Kunskapshöjande projekt med inriktning tillståndsprocessen. Projektansvarig: Avloppsgruppen	
<b>SUMMA</b>	<b>400</b>

### 3.5.5 Händelsestyrd tillsyn/prövning 2019

Totalt uppgår den händelsestyrda tillsynen till 1 628 timmar. Utöver ansökningar om tillstånd för nya avloppsanordningar ingår också anmälan om 40 förmultningstoiletter och anmälningar för BDT-anordningar (bad, disk, tvätt). Antalet ansökningar/anmälningar beräknas uppgå till 240 vilket medför en handläggningstid på 1 240 timmar.

I det händelsestyrda arbetet förekommer också rådgivning, information och klagomål.

<b>Arbetsuppgift Ärende</b>	<b>Antal ärenden 2019</b>	<b>Tid per ärende 2019</b>	<b>Behov timmar 2019</b>
Anmälningar och ansökningar	200	6	1 200
Anmälningar/tillsynsärenden mulltoa med mera	40	1	40
Uppföljande tillsyn	20	4	80
Klagomål	2	8	16
Remisser, yttranden	2	8	16
Enkäter från andra myndigheter	4	4	16
Miljösanktionsavgifter	4	5	20
Anmälan misstanke om brott	0	0	0
Akuta händelser/beredskap			
Rådgivning och övrigt			240
<b>Summa händelsestyrd tillsyn</b>	<b>272</b>		<b>1 628</b>

### 3.5.6 Övriga aktiviteter 2019

- Genomföra en avloppsmässa i början av 2019
- Genomföra en entreprenörsträff i mars
- Studiebesök i annan kommun i syfte att utveckla och förbättra arbetet med enskilda avlopp
- Delta på VAK(Vatten, Avlopp, Kretslopp)-mässan
- Genomföra återkommande möten med avloppsgruppen en gång per månad
- Genomföra veckovisa möten för att fördela och diskutera ärenden
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom området

### 3.5.7 Plan 2020-2022

Arbeta vidare med projektet "gula" avlopp. Meddela förelägganden och förbud i de fall anordningarna inte uppfyller lagstiftningens krav. Ett arbete som kommer fortgå till 2021.

Fortsätta och avsluta arbetet med målet att de "röda" anordningar som inte uppfyller lagstiftningens krav ska vara åtgärdade enligt förbundsdirektionens tidigare mål.

### **3.6 Miljöskydd – miljötillsyn**

#### **3.6.1 Nationella miljömål**

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Giftfri miljö
- Skyddande ozonskikt
- Ingen övergödning

Målet med tillsyn är att se till att bestämmelser följs. Tillsynen ska säkerställa att syftet med miljöbalken nås, det vill säga att främja en hållbar utveckling för både nuvarande och kommande generationer.

De centrala myndigheterna som ger tillsynsvägledning har enats om fyra grundprinciper för tillsynen som innebär att:

- tillsynen ska vara miljömålsstyrd
- stödja verksamhetsutövarens egenkontroll
- tillsynen behöver differentieras
- samverka mellan de operativa tillsynsmyndigheterna ska ske

Tillsynsmyndigheterna kan också samverka genom att på olika sätt dela resurser och kompetens.

#### **3.6.2 Sammanfattning**

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt miljöbalken med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter.

#### **3.6.3 Planerad tillsyn 2019**

Det finns totalt 584 verksamheter i kommunerna inom området miljöskydd där förbundet har tillsynsansvar. Det avser miljöfarliga verksamheter, lantbruksverksamheter, köldmedieanläggningar och tillsyn på föroreningsskadade områden. Tillsynen omfattar bland annat egenkontroll, kemikalier, cisterner, avfall, energi, utsläpp till luft, vatten och mark.

I tillsynsplanen för 2019 prioriteras de verksamheter som betalar årlig avgift och enligt fastställt tillsynsintervall. Tillsynsobjekt med årlig avgift har som regel tillsyn varje år eller vartannat år. Vad gäller föroreningsskadade områden sker prioritering utifrån risk. Den planerade tillsynen 2019 omfattar 226 verksamheter varav 131 i Arboga och 95 i Kungsör och total tillsynstid uppgår till 1 570 timmar.

Nedan visas samtliga verksamheter inom miljöskydd.



<b>Planerad tillsyn miljöskydd</b>	<b>Summa totalt</b>	<b>Plan 2018</b>	<b>Plan 2019</b>	<b>Plan 2020</b>	<b>Plan 2021</b>	<b>Plan 2022</b>
<b>Antal tillsynstimmar</b>	<b>1 336</b>	<b>1 566</b>	<b>1 566</b>	<b>1 424</b>	<b>1 440</b>	<b>1 622</b>
Miljöfarliga vht Arboga	514	539	549	501	519	499
Miljöfarliga vht Kungsör	441	434	472	404	422	440
Lantbruk Arboga	174	213	322	118	137	284
Lantbruk Kungsör	152	110	170	146	107	144
Köldmedia Arboga	38	32	33	38	38	38
Köldmedia Kungsör	17	17	16	17	17	17
Förorenade omr. Arboga		100	100	100	100	100
Förorenade omr. Kungsör		100	100	100	100	100
<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>584</b>	<b>229</b>	<b>226</b>	<b>208</b>	<b>211</b>	<b>238</b>
Miljöfarliga vht Arboga	146	64	66	61	63	61
Miljöfarliga vht Kungsör	69	33	37	26	30	35
Lantbruk Arboga	126	46	77	20	32	55
Lantbruk Kungsör	100	21	36	30	15	16
Köldmedia Arboga	38	32	33	38	38	38
Köldmedia Kungsör	17	17	16	17	17	17
Förorenade omr. Arboga	55	8	7	8	8	8
Förorenade omr. Kungsör	33	8	7	8	8	8

Av de totalt 584 tillsynsobjekten betalar 164 av verksamheterna årlig tillsynsavgift (112 miljöfarliga verksamheter och 55 köldmedieanläggningar). Övriga verksamheter omfattas av så kallad timavgift som debiteras efter genomförd tillsyn.

Nedan visas planerade verksamheter inom miljöskydd utifrån branscher.

<b>Planerad tillsyn, årlig avgift och timavgift, bransch</b>	<b>Totalt antal objekt</b>	<b>Antal objekt 2019</b>	<b>Tid per objekt</b>	<b>Planerings tid</b>	<b>Behov timmar 2019</b>
Jordbruk m.m.	41	23			208
Fiskodling och övervintring av fisk					
Utvinning, brytning och bearbetning av torv, olja, gas, kol, malm, mineral, berg, naturgrus m.m	1	1			40
Livsmedel och foder m.m.	1	1			8
Textilvaror					
Päls, skinn och läder					
Trävaror					
Massa, papper och pappersvaror					
Fotografisk och grafisk produktion					
Stenkolsprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kärnbränsle					
Kemiska produkter					
Gummi- och plastvaror	1	1			10
Icke-metalliska mineraliska produkter	6	6			61
Stål och metall					
Ytbehandling	1	0			0
Elektriska artiklar					
Metallbearbetning	7	7			211
Förbrukning av organiska lösningsmedel	3	3			25
Hantering av bränslen och andra kemiska produkter					
Gas- och vätskeformiga bränslen, el, värme och kyla	4	3			79
Avveckling av kärnreaktorer					
Fordonsservice och drivmedelshantering	21	16			119
Hamnar och flygplatser	1	1			6
Laboratorier					
Tankrengöring	1	1			12
Hälso- och sjukvård					0
Rening av avloppsvatten	9	7			100
Avfall	11	11			117
Skjutfält, skjutbanor och sportanläggningar	4	3			26
Textiltvätterier					
Begravningsverksamhet					
<b>Summa årlig avgift</b>	<b>112</b>	<b>84</b>			<b>1022</b>
Övriga miljöfarliga verksamheter (U-tim)	144	25	4		100
Övriga lantbruksverksamheter (U-tim)	185	47	4		193
<b>Summa timavgift</b>	<b>329</b>	<b>72</b>			<b>293</b>
<b>Summa miljöfarliga verksamheter &amp; lantbruk</b>	<b>441</b>	<b>156</b>			<b>1315</b>
Köldmedieanläggningar, årsrapportering	55	55	1		55
<b>Summa köldmedieanläggningar</b>	<b>55</b>	<b>55</b>			<b>55</b>
<b>Summa</b>	<b>496</b>	<b>211</b>			<b>1370</b>
<b>Föroreningsskadade områden</b>					
Förorenade områden med RK 1 och 2 "Mål 4"	77	4			
Nedlagda deponier	11	11			
<b>Summa föroreningsskadade områden</b>	<b>88</b>	<b>15</b>			<b>200</b>
<b>SUMMA</b>	<b>584</b>	<b>226</b>			<b>1570</b>

### 3.6.4 Miljöfarliga verksamheter

Det finns totalt 216 verksamheter som bedriver miljöfarlig verksamhet (147 i Arboga och 69 i Kungsör) där förbundet har tillsynsansvar. I tillsynsplanen för 2019 är 84 verksamheter inplanerade för tillsyn vilket medför en tillsynstid på 903 timmar.

Prioriterade verksamheter är de verksamheter som betalar årlig avgift och enligt fastställt tillsynsintervall. Tillsynsobjekt med årlig avgift har som regel tillsyn varje år eller vartannat år. Övriga verksamheter har tillsyn minst vart fjärde år.

Tillsynen genomförs enligt checklista som omfattar egenkontroll, kemikalier, cisterner, avfall, köldmedier, buller, utsläpp till vatten, mark och luft samt energieffektivisering.

#### Miljöfarliga verksamheter med årlig avgift

I planen för 2019 är samtliga B-anläggningar (tillståndspliktiga) samt större delen av C- och U-anläggningar inplanerade för tillsyn. Totalt under 2019 omfattas 60 tillsynsobjekt med årlig avgift för tillsyn med en tillsynstid på totalt 807 timmar.

Ändringar i miljö tillsynsförordningen medför att alla B-anläggningar ska ha ett tillsynsprogram där det ska framgå hur ofta verksamheten ska ha tillsyn utifrån en bedömning av verksamhetens risk. Dessa tillsynsprogram tas fram årligen.

Branscher med årlig avgift som är inplanerade för tillsyn är bland annat täktverksamhet, avloppsreningsverk, betongindustrier, plastindustri, metallbearbetning, värmeverk, deponi, skrotningsanläggningar, drivmedelsanläggningar, fordonstvättar och elektronikåtervinning.

Förbundet har tillsynsansvar för ett par tillståndspliktiga verksamheter som omfattas av industriutsläppsbestämmelserna som innebär skärpningar i kraven att tillämpa bästa tillgängliga teknik (BAT) och att redovisa utsläpp av föroreningar jämfört med det gamla direktivet, IPPC. Så kallade BAT-slutsatser med utsläppsvärden blir bindande krav som industriutsläppsverksamheter ska följa. Bestämmelserna gäller idag för bland annat större förbränningsanläggningar och fjäderfåanläggningar men framöver kommer det att omfatta flera verksamheter.

#### Miljöfarliga verksamheter med timavgifter

Förbundet har kännedom om att det finns 146 mindre miljöfarliga verksamheter i kommunerna, så kallade U-anläggningar med timavgift. Tillsynsintervall på U-anläggningar planeras till en gång vart fjärde år. Av dem är 24 av verksamheterna inplanerade för tillsyn 2019 med en total tillsynstid på 96 timmar. År 2019 beräknas samtliga kända mindre verksamheter ha fått ett tillsynsbesök. Inventering av nya miljöfarliga verksamheter fortsätter under 2019.

Prioriterade branscher är bland annat fordonsverkstäder, båthamnar och metallbearbetning. Fokus på tillsynen kommer att vara kemikalieförvaring, farligt

avfall, utsläpp till mark, vatten och luft. Eventuella uppföljningar hanteras som händelsestyrd tillsyn. Tillsynsarbetet genomförs i projektform.

Planerad tillsyn miljöfarliga verksamheter	Summa totalt	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
<b>Antal tillsynstimmar</b>	<b>950</b>	<b>1021</b>	<b>903</b>	<b>905</b>	<b>941</b>	<b>939</b>
<b>Verksamheter med årlig avgift</b>						
B-anläggning Arboga	122	128	122	122	122	122
B-anläggning Kungsör	237	263	237	237	237	237
C-anläggning Arboga	244	253	248	231	245	225
C-anläggning Kungsör	132	133	114	131	121	131
U-anläggning Arboga	59	70	66	72	72	72
U-anläggning Kungsör	10	0	20	0	20	0
<b>Timavgifter</b>						
U-anläggning Arboga	97	97	60	84	88	88
U-anläggning Kungsör	49	77	36	28	36	64
<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>216</b>	<b>103</b>	<b>84</b>	<b>87</b>	<b>93</b>	<b>96</b>
<b>Verksamheter med årlig avgift</b>						
B-anläggning Arboga	5	5	5	5	5	5
B-anläggning Kungsör	6	6	6	6	6	6
C-anläggning Arboga	34	26	28	27	28	26
C-anläggning Kungsör	11	11	10	12	11	12
U-anläggning Arboga	11	10	8	9	9	9
U-anläggning Kungsör	3	0	3	0	3	0
<b>Timavgifter</b>						
U-anläggning Arboga	97	25	15	21	22	22
U-anläggning Kungsör	49	20	9	7	9	16

### 3.6.5 Lantbruk

Det finns totalt 226 miljöfarliga verksamheter som bedriver lantbruk med djurhållning och/eller växtodling (126 i Arboga och 100 i Kungsör) där förbundet har tillsynsansvar. I tillsynsplanen för 2019 är 70 verksamheter inplanerade för tillsyn vilket medför en tillsynstid på 401 timmar. Av dessa 70 verksamheter är 47 mindre lantbruk eller hästgårdar med timavgift. Av erfarenhet sedan tidigare år faller ofta många bort på grund av att verksamheten inte längre finns eller inga hästar hålls på gården. För att effektivisera arbetet finns planer på att i början av året skicka ut en blankett där verksamhetsutövaren/hästägaren själv kan besvara om verksamheten/hästar finns kvar eller ej. På det sätt kan arbetet effektiviseras. Om inget svar erhålles bokas ett tillsynsbesök.

Prioriterade verksamheter är de verksamheter som betalar årlig avgift och enligt fastställt tillsynsintervall. Tillsynsobjekt med årlig avgift har som regel tillsyn varje år eller vartannat år. Övriga verksamheter har tillsyn minst vart fjärde år förutom mindre hästgårdar som efter ett första tillsynsbesök läggs på tillsynsintervall om vart tionde år om inte bedömningen görs att tillsynsintervallet måste vara tätare.

Tillsynen genomförs enligt checklista som omfattar egenkontroll, kemikalier, cisterner, avfall, köldmedier, buller, växtskyddsmedel, gödselhantering, utsläpp till vatten, mark och luft samt energieffektivisering.

#### Lantbruk med årliga avgifter

Den planerade tillsynen 2019 omfattar 23 lantbruk med årlig avgift med en tillsynstid på totalt 208 timmar. Planen omfattar B-anläggning (tillståndspliktig verksamhet) samt C- och U-anläggningar.

Verksamheter som är aktuella för tillsyn är större lantbruk med växtodling med mer än 100 hektar och/eller djurhållning med mer än 30 djurenheter.

#### Lantbruk med timavgift

Förbundet har kännedom om totalt 185 lantbruk som omfattas av timavgift och tillsynen på verksamheter med timavgift planeras till vart fjärde år. I tillsynsplanen är 47 av dessa planerade att genomföras under 2019 med en handläggningstid på totalt 193 timmar. År 2019 beräknas samtliga lantbruk med timavgift ha fått ett tillsynsbesök.

Lantbruken som omfattas av tillsynen är bland annat växtodlare med mer än 10 hektar men mindre än 100 hektar åkermark och/eller djurhållning med 2-30 djurenheter. Eventuella uppföljningar hanteras som händelsestyrd tillsyn.

Planerad tillsyn lantbruks- verksamheter	Summa totalt	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
<b>Antal tillsynstimmar</b>	<b>330</b>	<b>492</b>	<b>401</b>	<b>264</b>	<b>157</b>	<b>428</b>
<b>Verksamheter med årlig avgift</b>						
B-anläggning Arboga	0	0	0	0	0	0
B-anläggning Kungsör	15	15	15	15	15	15
C-anläggning Arboga	0	0	0	0	0	0
C-anläggning Kungsör	18	0	30	9	30	0
U-anläggning Arboga	69	30	99	74	21	116
U-anläggning Kungsör	38	27	64	18	34	57
<b>Verksamheter med timavgift</b>						
U-anläggning Arboga	105	292	81	44	29	168
U-anläggning Kungsör	85	128	112	104	28	72
<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>226</b>	<b>113</b>	<b>70</b>	<b>50</b>	<b>134</b>	<b>81</b>
<b>Verksamheter med årlig avgift</b>						
B-anläggning Arboga	0	0	0	0	0	0
B-anläggning Kungsör	1	1	1	1	1	1
C-anläggning Arboga	0	0	0	0	0	0
C-anläggning Kungsör	4	0	3	1	3	0
U-anläggning Arboga	23	4	11	9	3	13
U-anläggning Kungsör	13	3	8	2	4	7
<b>Verksamheter med timavgift</b>						
U-anläggning Arboga	103	73	19	11	116	42
U-anläggning Kungsör	82	32	28	26	7	18

### Hästgårdar

Under 2016 påbörjades en inventering av mindre hästgårdar (1-2 hästar) utifrån geografiska områden. Hälften av Kungsör och två femtedelar i Arboga har inventerats. Planen är att fortsätta med inventeringsprojektet under 2019 och kommande år. Syftet med tillsynen på de mindre hästgårdarna är att kontrollera gödselhanteringen som i många fall är bristfällig. När gödselhanteringen är åtgärdad kommer tillsynsbehovet kunna glesas ut till vart tionde år.

### 3.6.6 Energi

Energimyndigheten och Länsstyrelsen startade under 2016 ett projekt "incitament för energieffektivisering" i små och medelstora företag (SMF) som pågår fram till 2019. Förbundet planerar att fortsätta att delta i projektet för att dels höja kompetensen inom området och få stöd och verktyg till extern spridning till företagen. Det redan påbörjade arbetet med miljötillsyn tillsammans med energirådgivare planeras att

fortsätta. Under 2019 kommer förbundet rikta tillsynen mot fastighetsägare av lokaler som inrymmer miljöfarliga verksamheter.

### 3.6.7 Kemiska produkter och biotekniska organismer

Den planerade tillsynen av kemiska produkter och biotekniska organismer hanteras till största delen inom andra tillsynsområden såsom hälsoskydd, miljöfarliga verksamheter och lantbruk. Tillsynen gäller då främst cisterner, kemikalier och köldmedia.

### 3.6.8 Cisterner

Regler för kontroll av cisterner finns i Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor. Förbundet har ett register över cirka 80 cisterner där det inte förekommer någon annan verksamhet som kräver tillsyn. Under 2018 har en inventering gjorts av dessa cisterner. En blankett har skickats ut för att klargöra om cisternerna finns kvar eller ej. Arbete med att följa upp inkomna blanketter och uppdatera register kommer slutföras under 2019 och kommer bedrivas som en aktivitet.

### 3.6.9 Köldmedia

Miljö- och hälsoskyddsensheten ansvarar för tillsynen på 55 freonanläggningar (38 i Arboga och 17 i Kungsör). Tillsynen omfattar administrativ handläggning som granskning av årsrapporter och registerhållning. Vid utebliven årsrapport meddelas verksamhetsutövaren om miljöstraffavgift. Tid för sådan handläggning redovisas under händelsestyrd tid.

<b>Planerad tillsyn köldmedia</b>	<b>Summa totalt</b>	<b>Plan 2018</b>	<b>Plan 2019</b>	<b>Plan 2020</b>	<b>Plan 2021</b>	<b>Plan 2022</b>
<b>Antal tillsynstimmar</b>	<b>55</b>	<b>49</b>	<b>55</b>	<b>55</b>	<b>55</b>	<b>55</b>
Köldmedia Arboga	38	33	38	38	38	38
Köldmedia Kungsör	17	16	17	17	17	17
<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>55</b>	<b>49</b>	<b>55</b>	<b>55</b>	<b>55</b>	<b>55</b>
Köldmedia Arboga	38	33	38	38	38	38
Köldmedia Kungsör	17	16	17	17	17	17

### 3.6.10 Avfall- och producentansvar

Den planerade tillsynen av avfall- och producentansvar hanteras till största delen inom andra tillsynsområden såsom miljöfarliga verksamheter, lantbruk och även hälsoskydd. Tillsynen gäller då främst hantering och transport av farligt avfall.

Det händelsestyrda arbetet omfattar bland annat ansökningar om eget omhändertagande av avfall och dispenser från lokal renhållningsordning som exempelvis förlängt hämtningsintervall för slamtömning.

Vafab Miljö AB har från Västra Mälardalens kommunalförbund, från och med 1 november 2017 tagit över avfallshanteringen i Arboga och Kungsörs kommun. Västra Mälardalen Myndighetsförbund kommer tills vidare arbeta som tidigare i

myndighetsfrågor. Så småningom är målet att Vafab Miljö AB kommer att ta över dessa frågor om inte annat beslutas. Vafab Miljö AB kommer även ta fram en ny renhållningstaxa samt renhållningsordning. Västra Mälardalens Myndighetsförbund kommer att delta i arbetet vilket kan komma att kräva en del arbetstid.

### 3.6.11 Föroreningsskadade områden

Inom Arboga och Kungsörs kommuner finns det totalt 296 stycken potentiellt eller konstaterat förorenade objekt. Av dessa är ca 100 inventerade och riskklassade. Övriga är enbart identifierade och "branschklassade" (BK) vilket innebär att det inte finns lika mycket information om objekten och att risken bedömts översiktligt utifrån bransch. Enligt EBH-databasen (databas över potentiellt förorenade områden) finns 88 objekt (55 i Arboga och 33 i Kungsör) där bedömning har gjorts att de behöver utredas vidare och vid behov åtgärdas (riskklass 1 och 2). Det kan vara både pågående och nedlagda verksamheter.

Förbundsdirectionen har fastställt ett mål inom förorenade områden (Mål 4) vilket innebär att fyra fastigheter med misstänkt risk för förorening undersöks och utreds med avseende på föroreningsituationen samt ansvarsfrågan under 2019. Vilka fastigheter som kommer att prioriteras kan komma att förändras under året (14 fastigheter är upptagna i tillsynslistan). Den planerade tiden för det arbetet uppgår till 130 timmar.

Förbundet har också tillsynsansvar över kommunernas arbete med att inventera och undersöka gamla deponier. Arbetet innebär att alla deponierna som har riskklass 2 (stor risk för förorening) ska genomgå en MIFO fas 2 vilket innebär att en översiktlig undersökning och provtagning görs för att få en översiktlig bild av hur föroreningsituation/spridning ser ut på det aktuella området. Handlingsplaner för sex deponier i Arboga och fem deponier i Kungsör har inkommit till förbundet och planerad tid för arbetet uppgår till 70 timmar. Under 2019 fortsätter arbetet med att få klart de 11 deponierna. Fokus ligger på de deponier som genom sitt läge utgör störst risk för människa och/eller miljö. Två deponier har klassats ned medan en av deponierna klassats upp till riskklass 1 (mycket stor risk). Den deponin är färdigutredd och åtgärdsförslag inväntas. Provtagningar och utredningar går vidare enligt handlingsplanerna.

<b>Planerad tillsyn förorenade områden</b>	<b>Summa totalt</b>	<b>Plan 2018</b>	<b>Plan 2019</b>	<b>Plan 2020</b>	<b>Plan 2021</b>	<b>Plan 2021</b>
<b>Antal tillsynstimmar</b>	<b>200</b>	<b>200</b>	<b>200</b>	<b>200</b>	<b>200</b>	<b>200</b>
Förorenade omr. Arboga	100	100	100	100	100	100
Förorenade omr. Kungsör	100	100	100	100	100	100
<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>88</b>	<b>88</b>	<b>88</b>	<b>88</b>	<b>88</b>	<b>88</b>
Förorenade omr. Arboga	55	55	55	55	55	55
Förorenade omr. Kungsör	33	33	33	33	33	33

Arbetet sker i huvudsak utifrån Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden (MIFO). Tillsynen utförs stegvis genom ansvarsutredning,



undersökningar genom frivilligt åtagande, undersökningar efter föreläggande, åtgärder samt uppföljning och eventuellt ny riskklassning.

Arbetet med övriga fastigheter som finns upptagna i tillsynslistan och som behöver utredas får hanteras inom den händelsestyrda tillsynen i mån av tid.

### 3.6.12 Planerade projekt 2019

<b>Planerade projekt - Miljöskydd</b>	<b>Planerade timmar 2019</b>
<b>Inventering av miljöfarliga verksamheter med timavgift</b>	<b>80</b>
Inventera och uppdatera tillsynsregister över miljöfarliga verksamheter med timavgift. Projektansvarig: Miljöskyddsgruppen	
<b>Inventering av "Hästgårdar"</b>	<b>64</b>
Inventera och uppdatera tillsynsregister för "Hästgårdar" lantbruk med timavgift. Projektansvarig: Lantbruksgruppen	
<b>Incitament för energieffektivisering - fastighetsägare</b>	<b>40</b>
Syfte: Som en följd av projektet incitament för energieffektivisering, utförs ett projekt där miljötillsyn genomförs med fastighetägare till fastigheter där miljöfarliga verksamheter är inhyrda med fokus på energifrågor. • Inventering (2019) • Informationsutskick(2019) • Genomföra inspektioner tillsammans med fastighetsägare och energirådgivare (2020) • Avslut (2020-2021) Projektansvarig: Miljöskyddsgruppen	
<b>Länsprojekt masshantering</b>	<b>40</b>
Kunskapshöjande projekt Projektansvarig: Miljöskyddsgruppen	
<b>Länsprojekt Oljeavskiljare fordonsbranschen</b>	<b>40</b>
Arbetsgrupp -Provtagning, egenkontroll, bedömningsnivåer. Projektansvarig: Miljöskyddsgruppen	
<b>Nationellt projekt</b>	<b>60</b>
Lämpligt projekt från Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket eller liknande Projektansvarig: Miljöskyddsgruppen	
<b>SUMMA</b>	<b>324</b>

### 3.6.13 Händelsestyrda tillsyn/prövning 2019

För tillsynsområdet miljöskydd (miljöfarliga verksamheter, lantbruk, kemiska produkter och biotekniska organismer, köldmedia, avfall- och producentansvar, föroreningskadade områden) uppgår den händelsestyrda tillsynen för 2019 till 1 605 timmar.

Det händelsestyrda arbetet omfattar bland annat anmälningar/ansökningar om nya miljöfarliga verksamheter, efterbehandlingsåtgärder, värmepumpar, rivningsavfall, cisterner, spridning av kemiska bekämpningsmedel och köldmedieanläggningar.

I de fall brister framkommit som kräver uppföljande tillsyn och där den planerade tillsynstiden är förbrukad hanteras det som händelsestyrda tid.

Övrigt förekommande är klagomålsärenden som oftast gäller störningar från pågående miljöfarliga verksamheter, yttranden, miljöstraffavgifter, akuta händelser och olyckor som till exempel dieselutsläpp.

I det händelsestyrda arbetet förekommer också rådgivning och information.

<b>Arbetsuppgift Ärende</b>	<b>Antal ärenden 2019</b>	<b>Tid per ärende</b>	<b>Behov timmar 2019</b>
Anmälningar och ansökningar	120	6	720
Uppföljande tillsyn	10	4	40
Klagomål	14	6	84
Remisser, yttranden	10	8	80
Enkäter från andra myndigheter	14	4	56
Miljöstraffavgifter	15	5	75
Anmälan misstanke om brott	6	5	30
Akuta händelser/beredskap	10	12	120
Rådgivning och övrigt			400
<b>Summa händelsestyrd tillsyn</b>	<b>199</b>		<b>1 605</b>

#### 3.6.14 Övriga aktiviteter

- Inför vintern ha kommunikation med väghållare om snöupplag
- Tillsyn med extra fokus på riskbedömningar gällande c-verksamheter
- Uppföljning och fortsatt arbete med inventering av cisterner som inte tillhör någon verksamhet
- Genomföra återkommande möten med miljögruppen en gång per månad.
- Inför den årliga rapporteringen, 31 mars 2018, av köldmedier gå igenom rutiner och mallar för att få så effektiv tillsyn som möjligt
- Genomföra en informationsträff med LRF (Lantbrukarnas Riksförbund) eller motsvarande.
- Genomföra återkommande möten med lantbruksgruppen två gånger per år.
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom respektive område

#### 3.6.15 Plan 2020-2022

Genomföra ordinarie tillsyn enligt plan och fastställt tillsynsintervall.

På de mindre miljöfarliga verksamheterna (U-anläggningar med timavgift) fortsätta arbetet med tillsyn och årligen besöka ca 50 av de drygt 144 tillsynsobjekten som miljö- och hälsoskyddsenheten har kännedom om. Ambitionen är att samtliga U-anläggningar ska få tillsyn inom en 4-årsperiod. Nya inventeringar ska ske kontinuerligt.

Inom lantbrukstillsynen fortsätta tillsynen på de mindre verksamheterna med timavgift för att samtliga ska få tillsyn inom en fyra-årsperiod. I första hand kommer de med djurhållning att prioriteras och därefter de med växtodling.

### 3.7 Naturvård

#### 3.7.1 Nationella miljömål

- Levande sjöar och vattendrag
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Rikt växt- och djurliv

#### Miljöbalken och naturvården

Bestämmelserna i miljöbalken är till för att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. Miljöbalken skall bland annat tillämpas så att:

- värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas
- den biologiska mångfalden bevaras
- mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås

#### 3.7.2 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt miljöbalken med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter.

#### 3.7.3 Planerad tillsyn 2019

I Kungsörs kommun finns ett naturreservat "Klämsbo" där miljö- och hälsoskyddsenheten har tillsynsansvar. Bedömt behov är årlig tillsyn med en handläggningstid på sex timmar per år. För övriga naturreservat ansvarar Länsstyrelsen för tillsynen.

Under 2019 planeras uppföljande tillsyn på fem av strandskyddsdispenserna som förbundet beslutade om 2014 för att se så att åtgärderna följer det beslut som har meddelats. Även avslag kommer att följas upp.

Gällande husbehovstäkter har förbundet tillsynsansvar i Kungsörs kommun medan Länsstyrelsen har ansvar för husbehovstäkter i Arboga. Husbehovstakten i Kungsörs kommun ligger vilande och ingen tillsyn krävs i dagsläget. Om förbundet får kännedom om ytterligare husbehovstäkter kommer de föras in i tillsynsregistret.

<b>Planerad tillsyn naturvård</b>	<b>Summa totalt</b>	<b>Plan 2018</b>	<b>Plan 2019</b>	<b>Plan 2020</b>	<b>Plan 2021</b>	<b>Plan 2022</b>
<b>Antal tillsynstimmar</b>		<b>30</b>	<b>26</b>	<b>34</b>	<b>30</b>	<b>26</b>
Naturresevat	6	6	6	6	6	6
Strandskyddsdispenser		20	20	28	24	20
Husbehovstäkt	0	4	0	0	0	0
<b>Antal tillsynsobjekt</b>	<b>38</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>8</b>	<b>7</b>	<b>6</b>
Naturresevat	1	1	1	1	1	1
Strandskyddsdispenser	37	5	5	7	6	5
Husbehovstäkt	0	1	0	0	0	0

#### 3.7.4 Planerade projekt 2019

Delta i Länsstyrelsens projekt med tillsyn av strandskyddade områden. Ett strandnära område där strandskydd råder i vardera kommun väljs ut. Tillsyn sker i tillsammans med Länsstyrelsen.

<b>Planerade projekt - Naturvård</b>	<b>Planerade timmar 2019</b>
<b>Länsprojekt - Strandskyddtillsyn</b>	<b>100</b>
Tillsynsprojekt tillsammans med Länsstyrelsen. Ett område i vardera kommun väljs ut och tillsyn genomförs utifrån strandskyddsbestämmelserna. Ansvarig: Naturvårdshandläggare	
<b>SUMMA</b>	<b>100</b>

#### 3.7.5 Händelsestyrd tillsyn/prövning 2019

Det händelsestyrda arbetet omfattar ansökningar om strandskyddsdispens, nedskräpningsärenden samt yttranden till Länsstyrelsen i anmälningsärenden som gäller vattenverksamhet och åtgärder som väsentlig ändrar naturmiljön som exempelvis ledningsdragning.

Tillsynen över stängselgenombrott har delegerats från Länsstyrelsen till kommunerna och tillsyn genomförs som händelsestyrd tillsyn och kan bli aktuellt då någon satt upp stängsel eller hinder vid fri passage där allmänheten har tillträde.

<b>Arbetsuppgift Ärende</b>	<b>Antal ärenden 2019</b>	<b>Tid per ärende</b>	<b>Behov timmar 2019</b>
Anmälningar och ansökningar	20	5	100
Uppföljande tillsyn	5	5	25
Klagomål, nedskräpningsärenden	20	6	120
Remisser, yttranden	20	8	160
Enkäter från andra myndigheter	2	4	8
Anmälan misstanke om brott	2	5	10
Akuta händelser/beredskap			0
Rådgivning och övrigt			80
<b>Summa händelsestyrd tillsyn</b>	<b>69</b>		<b>503</b>

### 3.7.6 Övriga aktiviteter 2019

- Genomföra en årlig samverkansträff med naturvårdsansvariga i Arboga och Kungsörs kommun.
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom området

## 3.8 Fysisk planering

### 3.8.1 Händelsestyrd tillsyn

Förbundet deltar i kommunernas arbete med fysisk planering vid framtagandet av översiktsplaner och detaljplaner. Arbetet innebär granskning av de utredningar och underlag som tas fram i dessa planer utifrån miljöbalkens mål att skapa en långsiktig och hållbar livsmiljö. Förbundets sakkunskaper efterfrågas främst inom områdena buller, förorenade områden, hälsoskydd och naturvård.

Övrigt förekommande inom området är granskning av bygglov och yttrande i strandskyddsärenden som kräver bygglov.

I tillsynsplanen har arbetet med den fysiska planering för 2019 planeras som frivillig händelsestyrd tillsyn och uppgår till 166 timmar.

<b>Arbetsuppgift Ärende</b>	<b>Antal ärenden 2019</b>	<b>Tid per ärende</b>	<b>Planerade timmar 2019</b>
Deltagande i fysisk planering "kommungrupp"	20	1,5	30
Övrigt deltagande i fysisk planering			16
Översiktplan			
Granskning av planärenden	10	8	80
Granskning av bygglov	10	1	10
Remisser strandskydd	10	3	30
<b>Summa</b>	<b>50</b>		<b>166</b>

## **4 Register över tillsynsobjekt**

**4.1 Livsmedel**

**4.2 Tobak, OTC (receptfria läkemedel), folköl**

**4.3 Hälsoskydd**

**4.4 Miljöfarliga verksamheter**

**4.5 Lantbruk**

**4.6 Köldmedia**

**4.7 Förorenade områden**

**4.8 Naturvård**

VÄSTRA MÄLARDALENS  
MYNDIGHETSFÖRBUND



# **Kontrollplan offentlig livsmedelskontroll 2019**

## Innehåll

<b>1</b>	<b>Sammanfattning</b>	<b>5</b>
<b>2</b>	<b>Mål för den offentliga kontrollen</b>	<b>7</b>
2.1	Övergripande mål för kontroll inom kontrollområdet .....	7
2.2	Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet .....	7
2.2.1	Operativa mål för livsmedelskontrollen .....	8
<b>3</b>	<b>Ansvarsfördelning inom kontrollområdet</b>	<b>10</b>
3.1	Behörig central myndighet .....	10
3.2	Behörig myndighet för kontrollen .....	10
3.3	Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna .....	10
3.4	Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten Västra Mälardalens Myndighetsförbund .....	11
<b>4</b>	<b>Samordning</b>	<b>13</b>
4.1	Samordning mellan behöriga myndigheter .....	13
4.2	Samordning inom behöriga myndigheter .....	13
4.3	Samordning inom myndigheten .....	13
4.4	Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen .....	13
<b>5</b>	<b>Befogenheter och resurser för kontrollen</b>	<b>14</b>
5.1	Kontrollmyndighetens befogenheter .....	14
5.2	Kontrollpersonal och utrustning .....	14
5.2.1	Kontrollpersonal .....	14
5.2.2	Utrustning .....	15
5.3	Finansiering av kontrollen .....	15
5.4	Kompetenskrav och utbildning .....	15
<b>6</b>	<b>Organisation och utförande av kontrollen</b>	<b>17</b>
6.1	Registrering av kontrollobjekt .....	17
6.2	Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll .....	18
6.2.1	Miljö- och hälsoskyddsenshetens gemensamma mål 2019 .....	18
6.2.2	Riktade kontrollinsatser .....	18
6.2.3	Planerade projekt .....	19
6.2.4	Övriga aktiviteter .....	19
6.3	Rutiner för utförande av kontroll .....	19
6.4	Provtagning och analys .....	20
6.5	Rapportering av kontrollresultat .....	21
6.6	Öppenhet i kontrollen .....	21
<b>7</b>	<b>Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad</b>	<b>24</b>
<b>8</b>	<b>Uppföljning och utvärdering av kontrollen</b>	<b>27</b>
8.1	Uppföljning .....	27
8.2	Revisioner .....	27
8.3	Utvärdering .....	27
<b>9</b>	<b>Beredskap</b>	<b>28</b>



<b>10</b>	<b>Flerårig nationell kontrollplan</b>	<b>29</b>
<b>11</b>	<b>Fastställda rutiner och instruktioner</b>	<b>30</b>

## 1 Sammanfattning

Denna kontrollplan är Västra Mälardalens Myndighetsförbunds (nedan kallat förbundet) beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av förbundet. Kraven finns bland annat i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelser om djurhälsa och djurskydd.

Lagstiftningen som reglerar den offentliga kontrollens uppbyggnad och mål utgörs dels av EG-förordningar, dels av nationell lagstiftning. Dessutom har Statens Livsmedelsverk gett ut ett antal vägledningarna som tolkar EG-förordningarna. De mest aktuella bestämmelserna och vägledningarna är följande:

- **Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002**  
*av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet*
- **Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004**  
*av den 29 april 2004 om livsmedelshygien*
- **Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004**  
*av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel*
- **Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004**  
*av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd*
- **Kommissionens förordning (EG) nr 2073/2005**  
*av den 15 november 2005 om mikrobiologiska kriterier för livsmedel*
- **Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011**  
**Informationsförordning**
- **Livsmedelslag (2006:804)**
- **Livsmedelsförordning (2006:813)**
- **Livsmedelsverkets föreskrifter om offentlig kontroll av livsmedel (LIVSFS:2005:21)**
- **Livsmedelsverkets föreskrifter om livsmedelshygien (LIVSFS 2005:20)**
- **Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel**
- **Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten (SLVFS 2001:30)**

Livsmedelskontrollen bygger på årlig kontroll av kommunernas livsmedelsobjekt enligt planering. I förbundets verksamhetsplan finns tid avsatt även för händelsestyrda ärenden, exempelvis fall av misstänkt matförgiftning.

Kontrollobjekten finns förtecknade i ärendehanteringssystemet Ecos. Objekten är riskklassade enligt Livsmedelsverkets vägledning för "Riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter".

Kontroll sker i enlighet med av förbundet fastställd verksamhetsplan 2019 och det antal kontrolltimmar som respektive objekt tilldelats vid riskklassningen. Totala antalet kontrolltimmar uppgår till 722.

Enligt framtagen behovsutredning för 2019 görs bedömningen att behovet av resurser för livsmedelskontrollen uppgår till 1,7 årsarbetare (åa). På förbundet arbetar två miljö- och hälsoskyddsinspektörer med kontrollen och tillgängliga resurser uppgår till 1,7 åa. Bedömning görs att resurserna är tillräckliga för att säkerställa en effektiv livsmedelskontroll.

Kontrollen finansieras till största delen genom årliga kontrollavgifter enligt förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel (2006:1166). Medlemskommunerna har fastställt en taxa för offentlig kontroll av livsmedel för 2019. Timavgiften är 1 035 kronor för normal kontroll och 955 kronor för extra kontroll.

## 2 Mål för den offentliga kontrollen

De gemensamma målen för den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna har trygga livsmedel, förtroende för kontrollverksamheten och en god grund för val av produkt. Med trygga livsmedel menas säkra livsmedel och att konsumenterna inte blir lurade
- Intressenterna har tilltro till kontrollen och upplever den som meningsfull
- De samverkande kontrollmyndigheterna har en optimal samverkan och förtroende för varandras sätt att ta ansvar för sin respektive del i livsmedelskedjan. Kontrollverksamheten är riskbaserad, rättssäker, effektiv och ändamålsenlig

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd.

### 2.1 Övergripande mål för kontroll inom kontrollområdet

Det övergripande målet i kontrollarbetet är att konsumenterna har säkra livsmedel. Detta förutsätter att livsmedelsföretagarna tar sitt ansvar i egenkontrollen för att skapa trygga livsmedel. Kontrollmyndigheten ska bedriva en riskbaserad, ändamålsenlig, effektiv och professionell kontroll som resulterar i trovärdighet inför konsumenterna, företagarna, media etc.

### 2.2 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet

Förbundet fastställer årligen mål för sin verksamhet. Ett av direktionens mål är att fastställd tillsynsplan, för miljö- och hälsoskyddsenshetens tillsynsarbete, som även omfattar livsmedelskontroll har uppfyllts.

Planerad kontroll livsmedel	Summa totalt	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
<b>Antal kontrolltimmar</b>	<b>757</b>	<b>647,5</b>	<b>722</b>	<b>816,5</b>	<b>747,5</b>	<b>682</b>
Arboga	522	499	514,5	504	548	484,5
Kungsör	235	148,5	207,5	312,5	199,5	197,5
<b>Antal anläggningar - tillsynsobjekt</b>	<b>232</b>	<b>111</b>	<b>122</b>	<b>143</b>	<b>126</b>	<b>118</b>
Arboga	156	84	84	87	87	83
Kungsör	76	27	38	56	39	35

Utifrån riskklassificering, antal tillsynstimmor och debiterbar tid tillämpas följande kontrollfrekvens:

<u>Kontrolltimmar</u>	<u>Kontrollfrekvens</u>
6- >8 timmar eller mer*	1 gång/1 år
4-5 timmar	1 gång/2 år
2-3 timmar	1 gång/3 år
Timobjekt - 1 timme	1 gång/4 år

\*På verksamheter med många kontrolltimmar fördelas kontrollpunkterna på flera kontrolltillfällen.

*Exempel:*

- En verksamhet som är riskklassad och betalar en årlig avgift, exempelvis två timmar i årlig tillsynstid har en genomsnittlig årlig tillsynstid på två timmar.
- Två timmar i tillsynstid ger ett tillsynsintervall på en gång vart tredje år.
- Vid miljö- och hälsoskyddsenshetens tillsynsbesök vart tredje år används sex timmars tillsynstid (två timmar x tre år = sex timmars tillsynstid).

I övrigt ska lagstiftningens krav följas vilket bland annat kan innebära att anläggningar som hanterar livsmedel till känsliga grupper eller där risk föreligger ska prioriteras.

### 2.2.1 Operativa mål för livsmedelskontrollen

De operativa målen finns i den nationella kontrollplanen (NKP) som Livsmedelsverket tar fram. Målen utgår från effektmål inom fyra fokusområden - säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och säkerställa information i livsmedelskedjan. De operativa målen är ett samlat grepp mot särskilda risker i mat och dricksvatten och handlar om riskbaserad kontroll.

Fokusområde	Effektmål
Säkert dricksvatten	För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvattnet minska.
Mikrobiologiska risker	Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobacter, listeria, Ehec och norovirus.
Kemiska risker	Minska de negativa hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (dioxin, PCB), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
Säkerställa information i livsmedelskedjan	Information om livsmedel kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

För att kontrollen ska ha avsedd effekt finns också myndighetsmål för operativa förutsättningar som syftar till en fullständig kontrollprocess. Även myndighetsmålen är en del av den nationella kontrollplanen (NKP).

<b>Myndighetsmål A</b>	Alla kontrollmyndigheter har en plan för livsmedelskontrollen inom sitt område för att utföra kontroll i tillräcklig omfattning.
<b>Myndighetsmål B</b>	Alla kontrollmyndigheter planerar och utför kontroll med fokus på de största hälsoriskerna och på det som på ett avgörande sätt kan vara vilseländande för konsumenterna.
<b>Myndighetsmål C</b>	Alla kontrollmyndigheter har rätt kompetens för att upptäcka avvikelser och bedöma dess risker.
<b>Myndighetsmål D</b>	Alla kontrollmyndigheter använder de kontrollmetoder som är bäst lämpade för att upptäcka avvikelser inom de områden man kontrollerar.
<b>Myndighetsmål E</b>	Alla kontrollmyndigheter vidtar de åtgärder som är nödvändiga så att de avvikelser som upptäckts i kontrollen åtgärdas inom utsatt tid samt följer sedan upp (verifierar) att avvikelser åtgärdas.

De operativa målen ska läsas och tillämpas med myndighetsmålen som bakgrund.

Det finns 17 operativa mål i den nationella kontrollplanen. 12 av målen ska ha uppfyllts under 2019, övriga 5 under 2018.

<b>Operativt mål</b>	<b>Effekt</b>	<b>Klardatum</b>
1. Tillräckliga säkerhetsbarriärer	Säkert dricksvatten	31-dec-19
2. Faroanalys kemiska risker	Säkert dricksvatten	31-dec-19
3. Hygienrutiner vid reparationer	Säkert dricksvatten	31-dec-19
4. Listeria i fiskprodukter	Mikrobiologiska risker	31-dec-18
5. Ehec i malet kött	Mikrobiologiska risker	31-dec-19
6. Norovirus och personalhygien	Mikrobiologiska risker	31-dec-19
7. Tungmetaller och mykotoxin i spannmål	Kemiska risker	31-dec-18
8. Mykotoxiner i russin och pistaschmandlar	Kemiska risker	31-dec-19
9. Tungmetaller och mykotoxiner i barnmat	Kemiska risker	31-dec-18
10. Kvicksilver och miljögifter i kosttillskott	Kemiska risker	31-dec-18
11. Distribution av Östersjölax	Kemiska risker	31-dec-19
12. Mykotoxin vid spannmålstorkning	Kemiska risker	31-dec-19
13. Uppgifter om ingredienser	Säkerställa information i livsmedelskedjan	31-dec-19
14. Uppgifter om allergener	Säkerställa information i livsmedelskedjan	31-dec-19
15. Uppgifter om ursprung, ägg	Säkerställa information i livsmedelskedjan	31-dec-18
16. Uppgifter om ursprung, kött	Säkerställa information i livsmedelskedjan	31-dec-19
17. Uppgifter om ekologiskt	Säkerställa information i livsmedelskedjan	31-dec-19

Uppföljning av de operativa målen sker i den offentliga kontrollen samt genom deltagande i projekt knutna till de operativa målen. Rapportering sker i samband kontrollrapport till Livsmedelsverket.

### **3 Ansvarsfördelning inom kontrollområdet**

Kontrollplanen avser kontroll inom livsmedelsområdet.

#### **3.1 Behörig central myndighet**

Livsmedelsverket är den centrala behöriga myndigheten för livsmedelskontroll i Sverige, enligt 18 § livsmedelsförordningen (2006:813) och Förordning (2009:1426) med instruktion för Livsmedelsverket beskriver myndighetens roll inom kontrollområdet.

#### **3.2 Behörig myndighet för kontrollen**

Enligt 11 § i Livsmedelslagen utövas offentlig kontroll över efterlevnaden av denna lag, de föreskrifter och de beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna av Livsmedelsverket, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna i enlighet med vad regeringen bestämmer.

En kommuns uppgift ska fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. I Arboga och Kungsörs kommun fullgörs uppgiften inom livsmedelskontrollen av Västra Mälardalens Myndighetsförbund enligt kommunfullmäktiges beslut i respektive kommun.

#### **3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna**

I 23 § livsmedelsförordningen anges vilka myndigheter som är behöriga att pröva frågor om godkännande av livsmedelsanläggningar eller att registrera livsmedelsanläggningar. Enligt denna paragraf är en sådan kommunal nämnd som avses i livsmedelslagen (2006:804) behörig myndighet för kontroll av anläggningar för tillverkning av dricksvatten, anläggningar för tillverkning av snus och tuggtobak samt andra livsmedelsanläggningar, inklusive anläggningar för tillverkning av tillsatser, aromer och processhjälpmedel.

Länsstyrelsen är behörig kontrollmyndighet för primärproducenter av livsmedel. För övriga anläggningar är Livsmedelsverket prövningsmyndighet.

Länsstyrelsen ger stöd och råd till kommunen inom livsmedelskontrollen samt fungerar som överklagandeinstans i beslut fattade av de kommunala nämnderna i fråga om livsmedel.

Livsmedelsverket utgör den centrala myndigheten som bland annat har en långtgående rätt att utfärda föreskrifter inom livsmedelsområdet, utöva offentlig kontroll enligt livsmedelslagen samt leda och samordna livsmedelskontrollen. Fullständig beskrivning av ansvarsfördelningen för

myndigheterna och kommunerna finns i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan (NKP) 2018-2021.

### 3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten Västra Mälardalens Myndighetsförbund

Enligt delegationsordning fastställd av förbundet har i första hand miljö- och hälsoskyddsinspektör samt i andra hand förbundschef eller enhetssamordnare på miljö- och hälsoskydds-enheten delegation att besluta i ärenden. Delegationsordningen revideras minst en gång varje år. Den senast reviderade delegationsordningen är fastställd den 20 september 2018.

Beslut fattade på delegation av enskilda tjänstemän återrapporteras till förbundsdirektionen. Vad avser beslut som fattas i förbundsdirektionen hanteras dessa i enlighet med kommunallag och förvaltningslag. Övrig ansvarsfördelning inom olika arbetsområden framgår av nedanstående tabell.

<b>Övriga aktiviteter</b>	<b>Ansvarig i första hand</b>
Riksprojekt	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll
Länsprojekt (PIK) samt övriga projekt	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll
Klagomål, frågor m.m. via telefon och mejl	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll
Utredningar av matförgiftningar	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll
Sanktionsbeslut	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll
Handlägga överklagningsärenden	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll
Förbereda och föredra direktionsärenden	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll, förbundschef, enhetssamordnare
Planering av kontrollverksamheten	Förbundschef, mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll
Rapportering och redogörelse till direktionen	Förbundschef, enhetssamordnare
Årlig rapportering till Livsmedelsverket	Enhetssamordnare, mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll
Kompetensutveckling (kurser, länsmöten, inläsning mm)	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll
Mh-insp med ansvar för	Mh-insp med ansvar för



livsmedelskontroll	livsmedelskontroll
Handlägga remisser	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll, enhetssamordnare
Samråd externa (smittskyddet, alkoholhandläggare, bygglov m fl)	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll
Upphandling av laboratorietjänster	Förbundschef
Upprätta och upprätthålla information på webben	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll
Allmän administration t ex underhålla register och akter, uppdatera blanketter m.m.	Mh-insp med ansvar för livsmedelskontroll

*Artikel 4.1 förordning (EG) nr 882/2004*

Medlemsstaterna skall utse de behöriga myndigheter som ansvarar för de mål och den offentliga kontroll som anges i denna förordning

## **4 Samordning**

### **4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter**

Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen över primärproducenter och håller kommunen uppdaterad med uppgifter om dessa.

### **4.2 Samordning inom behöriga myndigheter**

Miljö- och hälsoskyddsinspektörerna deltar i handläggartäffar anordnade av länsstyrelsen. Vid behov sker även kontakt med smittskyddet i länet, andra kommuner samt övriga förvaltningar inom kommunerna.

### **4.3 Samordning inom myndigheten**

Miljö- och hälsoskyddsinspektörerna har återkommande träffar för att diskutera olika ärenden. För att nå samsyn och göra likartade bedömningar oberoende av handläggare genomförs gemensamma tillsynsbesök på flera kontroller varje år. Vid fyra tillfällen per år genomförs träff med enhetssamordnare.

### **4.4 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen**

Ej aktuellt.

## **5 Befogenheter och resurser för kontrollen**

### **5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter**

Enligt 20 § livsmedelslagen har kontrollmyndigheten rätt att, i den utsträckning som det behövs för kontrollen, få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten och där göra undersökningar och ta prover. Detta gäller även mobila anläggningar och fordon som hör till verksamheten samt bostadsutrymmen i de fall dessa används i verksamheten.

Kontrollmyndigheten har enligt samma paragraf och lag rätt, att i den utsträckning som behövs för kontrollen, att på begäran få ta del av handlingar.

### **5.2 Kontrollpersonal och utrustning**

#### **5.2.1 Kontrollpersonal**

Antalet livsmedelsanläggningar och den sammanlagda kontrolltiden ligger främst till grund för vilka personella resurser som krävs för livsmedelskontrollen. Antal och typ av anläggningar kan variera mellan olika år vilket gör att behov av resurser kan variera något. En behovsutredning görs årligen i samband med upprättande av kontrollplanen. Den totala summan kontrolltid för anläggningarna under kommande år summeras då med övrig händelsestyrd tid, såsom registreringar, extra offentlig kontroll, klagomålsärenden med mera.

Enligt behovsutredning för 2019 görs bedömningen att totala antalet kontrolltimmar för planerad och händelsestyrd kontroll uppgår till 1 666 timmar. Den planerad kontrollen uppgår till 917 timmar och den händelsestyrda kontrollen uppgår till 653 timmar och övriga aktiviteter 96 timmar. Behovsutredningen visar att behovet av resurser för livsmedelskontrollen uppgår till 1,7 åa. Någon kontrollskuld föreligger ej sedan tidigare år.

På förbundet arbetar två miljö- och hälsoskyddsinspektörer med kontrollen och tillgängliga resurser uppgår till 1,7 åa. Bedömning görs att resurserna är tillräckliga för att utföra den kontroll som åligger förbundet.

Utöver kontrollpersonal finns stödtjänster som administration och ledning.

#### **5.2.1.1 Bisysslor**

Vid nyanställning säkerställer förbundschefen att intressekonflikter så som bisysslor och jäv för kontrollpersonal undviks. Frågan tas sedan årligen upp vid medarbetarsamtal med förbundschefen.

### 5.2.2 Utrustning

I de fall livsmedel måste omhändertas från en verksamhet finns utrymme att förvara en mindre mängd varor.

Särskilt utrymme finns för förvaring av provtagningsmaterial, temperaturmätare med tillbehör, övrig utrustning samt skyddskläder. Prover förvaras i särskilt kylskåp. Kylskåp rengörs regelbundet och rengöringsutrustning för det förvaras på avskild plats.

På förbundet finns tvättmaskin för tvätt av skyddskläder. Rutiner för detta finns framtagna.

Den mätutrustning som finns som stöd till kontrollen är IR-termometer, insticksmätare, ATP-mätare samt utrustning för kontroll av kvalitet på fritureolja. Rutin för kontroll och kalibrering av mätutrustningen finns.

Kontrollpersonalen använder förbundets egna tjänstebilar, har bärbara datorer, mobiltelefoner med kamera. Läsplattor finns att använda i kontrollen.

### 5.3 Finansiering av kontrollen

Kontrollen finansieras med både avgifter och medlemsbidrag. En årlig avgift tas ut från kontrollobjektet enligt förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel. Avgiftens storlek baseras på verksamhetens kontrollbehov, genom riskklassning enligt vägledning från Livsmedelsverket, samt av kommunfullmäktige i medlemskommunerna fastställd timtaxa.

Livsmedelsverkets vägledning "Riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter" baserar sig på en riskmodul, informationsmodul och erfarenhetsmodul.

Timavgiften är 1 035 kronor för normal kontroll och 955 kronor för extra kontroll.

### 5.4 Kompetenskrav och utbildning

För att säkerställa att livsmedelsinspektörer har rätt kunskap att genomföra livsmedelskontroll ska kompetensen ständigt utvecklas med kurser, utbildningar och liknande. Förbundet deltar i kurser och utbildningar som ordnas av bland annat Livsmedelsverket, Yrkesföreningen Miljö- och hälsa, Länsstyrelsen, externa konsulter m.m.

Lämplig bakgrund för en livsmedelsinspektör är en utbildning inom livsmedelsområdet, utbildning inom miljö- och hälsoskydd eller att

likvärdig kunskap har inhämtats på annat sätt till exempel genom erfarenhet med arbete som livsmedelsinspektör.

Den personal som arbetar med livsmedel bör ha kompetens inom områden som HACCP, kontrollmetoder, revisionsteknik, förvaltningsrätt, livsmedelslagstiftning, teknik och lagstiftning som berör dricksvatten, allergener, livsmedelshygien, mikrobiologi och matförgiftningar samt smittskydd.

Kompetensbehovet tas årligen upp i medarbetarsamtal och kompetensutvecklingsplan för de som arbetar med livsmedelskontroll har tagits fram.

*Artikel 4.2 förordning (E G) nr 882/2004*

De behöriga myndigheterna ska se till:

- b) att det inte föreligger någon intressekonflikt för den personal som utför den offentliga kontrollen,
- c) att de har, eller har tillgång till, lämplig laboratoriekapacitet för provning och tillräckligt stor, för ändamålet väl kvalificerad och erfaren personal, så att offentliga kontroller och därmed förbundna uppgifter kan utföras ändamålsenligt och effektivt,
- d) att de har lämpliga och väl underhållna utrymmen och utrustning, så att personalen kan utföra den offentliga kontrollen ändamålsenligt och effektivt,
- g) att foder- och livsmedelsföretagarna är skyldiga att undergå de inspektioner som genomförs i enlighet med denna förordning och att bistå den behöriga myndighetens personal när den genomför sina uppgifter.

*Artikel 4.4 förordning (EG) nr 882/2004*

De behöriga myndigheterna skall säkerställa den offentliga kontrollens opartiskhet, kvalitet och enhetlighet på alla nivåer.

*Artikel 6 förordning (EG) nr 882/2004*

Den behöriga myndigheten skall se till att samtlig personal som utför offentlig kontroll:

- a) får utbildning som är lämplig för deras kompetensområde och som gör att de med erforderlig kompetens kan utföra sina uppgifter och utföra offentlig kontroll på ett enhetligt sätt. Denna utbildning skall allt efter omständigheterna omfatta de områden som anges i bilaga II kapitel I,
- b) håller sig uppdaterade på sina respektive kompetensområden och vid behov får regelbunden vidareutbildning, och
- c) kan samarbeta över kompetensområden.

*Artikel 8.2 förordning (EG) nr 882/2004*

Medlemsstaterna skall se till att det finns rättsliga förfaranden för att säkerställa att personalen vid de behöriga myndigheterna har tillträde till foder- och livsmedelsföretagarnas lokaler och tillgång till deras dokumentation, så att de kan utföra sina uppgifter på ett korrekt sätt.

*Artikel 26 och artikel 27 förordning (EG) nr 882/2004*

26 Medlemsstaterna skall se till att tillräckliga finansiella resurser finns tillgängliga för att tillhandahålla nödvändig personal och andra resurser för offentlig kontroll genom den finansieringsform som anses lämplig, exempelvis allmän beskattning, avgifter eller pålagor.

27.1 Medlemsstaterna får ta ut avgifter eller pålagor för att täcka kostnaderna för offentlig kontroll.

*Bilaga II i förordning (EG) nr 882/2004*

Se förordningen

## 6 Organisation och utförande av kontrollen

### 6.1 Registrering av kontrollobjekt

Det finns totalt 232 verksamma anläggningar i kommunerna där förbundet har kontrollansvar. Alla anläggningar är riskklassade enligt Livsmedelsverkets vägledning för "Riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter".

Fördelningen i olika riskklasser framgår av tabellen nedan.

Riskklass	Antal anläggningar Arboga	Antal anläggningar Kungsör	Totalt Arboga + Kungsör
1	0	0	0
2	0	0	0
3	3	2	5
4	7	1	8
5	22	11	33
6	26	17	43
7	65	26	91
8	33	19	52
<b>Summa</b>	<b>156</b>	<b>76</b>	<b>232</b>

Alla kontrollobjekt finns registrerade i Ecos, det ärendehanteringssystem som används av förbundet. Under 2019 kommer att nytt ärendehanteringssystem att införas.

Enligt § 23 livsmedelsförordningen (2006:813) är kontrollmyndigheten behörig att registrera följande livsmedelsanläggningar; anläggningar för dricksvattenförsörjning, anläggningar för tillverkning av snus och tuggtobak och andra livsmedelsanläggningar, inklusive anläggningar för tillsatser, aromer och processhjälpmedel.

Den som bedriver livsmedelsverksamhet är enligt artikel 6.2 i EG-förordning 852/2004 skyldig att göra en anmälan om detta till behörig kontrollmyndighet.

Registret över kontrollobjekt uppdateras kontinuerligt. Miljö- och hälsoskyddsinspektören kontrollerar vid tillsynsbesök uppgifter om intressent och verksamhetsutövare. Förändringar uppdagas också i lokaltidningen samt i företagsregister från Näringslivskontoren.

## 6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Kontrollobjekt med störst risk, riskklass 1-4, med 6-8 timmar eller mer i årlig kontrolltid, besöks varje år. Verksamheter som tidigare uppvisat många brister prioriteras. Vissa verksamheter i riskklass 5 med 5 timmar i kontrolltid besöks därför varje år. Uppföljande kontroller görs i verksamheter med bristande efterlevnad. Anmälan om missförhållanden har hög prioritet.

### 6.2.1 Miljö- och hälsoskyddsenshetens gemensamma mål 2019

- Nyregistrerade livsmedelsanläggningar ska kontrolleras inom tre månader
- Efter genomförd kontroll ska en kontrollrapport skickas ut, inom tre veckor, till berörd verksamhetsutövare
- Tidsbegränsade förelägganden ska följas upp inom tre veckor från det datum som meddelats i föreläggandet

### 6.2.2 Riktade kontrollinsatser

Kontrollen genomförs enligt Livsmedelsverkets lagstiftningsområden som är 14 stycken, A - N, samt ett område "övrigt", O. Ett lagstiftningsområde kan ibland omfatta många olika rättsakter, medan andra områden bara omfattar ett fåtal akter.

Lagstiftningsområdena är:

- A - Administrativa krav
- B - Allmän livsmedelsinformation
- C - Särskild märkning och information
- D - Skyddade beteckningar
- E - Handelsnormer
- F - Varustandarder
- G - Livsmedel för särskilda grupper
- H - Spårbarhet
- I - Särskilda ingredienser och processhjälpmedel
- J - Grundförutsättningar, hygien
- K - HACCP-baserade förfaranden
- L - Specifika hygienkrav på egenkontroller
- M - Handel inom EU, import och export
- N - Dricksvattenanläggningar
- O - Övrigt

Områdena kan delas in i fyra kategorier:

- Administrativa krav (A)
- Information (B-G)
- Hygien (I - L, N)
- Handel (H, M)

På anläggningar med stor risk och med många kontrolltimmar fördelas lagstiftningsområdena på flera kontrolltillfällen. Samtliga lagstiftningsområden kontrolleras inte vid varje enskilt kontrollbesök, men samtliga relevanta lagstiftningsområden bör ha kontrollerats inom en femårsperiod.

De områden som vanligtvis kontrolleras vid en livsmedelskontroll är rengöring, temperaturer, personlig hygien, information/märkning/spårbarhet. På större verksamheter med många kontrolltimmar fördelas kontrollpunkterna på två eller flera kontrollbesök.

### 6.2.3 Planerade projekt

- Marknadsprojekt i Arboga och Kungsör
- Delta i två av de nationella kontrollprojekten som bedrivs 2019
  - Drickvattenanalys (framskjutet till 2019)
  - Verifiering av kvicksilver- och dioxinhalter i importerade kosttillskott med fiskolja samt kontroll att dessa kosttillskott genomgått gränskontroll
  - Undersökningsprogram på vattenverk
  - Östersjöfisk serverad i skola och förskola

### 6.2.4 Övriga aktiviteter

- Utbildning till verksamhetsutövare. Genomföra en aktivitet med utbildning om hygien, märkning m.m. till verksamhetsutövare som arbetar med livsmedel
- Offentliga kontroller ska i möjligaste mån ske oanmält
- Fortsätta arbetet med att utarbeta nya checklistor, rutiner och mallar utifrån de nya lagstiftningsområdena
- Skuggkontroll i annan kommun (saminspektion tillsammans med kontrollpersonal i annan kommun)
- Genomföra fyra möten i arbetsgruppen för livsmedel

## 6.3 Rutiner för utförande av kontroll

Den offentliga kontrollen följer de vägledningar som Livsmedelsverket tagit fram bland annat

- Registrering av livsmedelsanläggningar
- Offentlig kontroll av livsmedel
- Offentlig kontroll av mindre förskolor, fritidshem och särskilda boenden med mera
- Hygien
- Märkning
- Livsmedelsprovtagning i offentlig kontroll och mikrobiologisk bedömning av livsmedelsprov
- Riskklassificering av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrolltid



- Sanktioner
- Dricksvatten

I Ecos, det ärendehanteringssystem som används finns kontrollrapport och mallar (med gällande lagrum) som används. För övrigt följs de rutiner som finns för förbundets livsmedelskontroll.

Kontroller utförs i form av revisioner och inspektioner.

Kontrollmyndigheten har som mål att utföra inspektionerna oanmält i största möjligaste mån. Inspektionerna utförs i regel som en del av en revision. Vid offentlig kontroll kontrolleras hela eller delar av egenkontrollprogrammet samt utförs okulär besiktning vid livsmedelsanläggningen. Den okulära besiktningen kan innefatta kontroll av lokalerna med inredning och utrustning samt kontroll av tillhörande utrymmen. Temperaturkontroller ingår i kontrollmetoden inspektion och tillgång till ATP-mätare samt frityroljemätare finns.

Vid bristande efterlevnad görs en bedömning om behovet av en uppföljande kontroll i verksamheten krävs. Uppföljande kontroll görs i regel mellan 2-6 veckor efter ordinarie kontroll beroende på hur allvarlig brist det gäller. Den uppföljande kontrollen görs vid behov som extra offentlig kontroll.

Rapport efter kontroll skickas inom tre veckor till verksamhetsutövaren.

Kontroll av nyregistrerade verksamheter (verksamheter som endast ska anmälas) sker senast tre månader efter att verksamheten kommit igång.

### **6.4 Provtagning och analys**

Kontrollmyndigheten har avtal med Eurofins laboratorium för utförande av provanalyser. Analyslaboratoriets ackreditering har kontrollerats vid upphandling. Eurofins bedriver analysverksamhet ackrediterat av SWEDAC enligt ISO 17025. Eurofins är certifierade enligt ISO 9001 och ISO 14 001.

På förbundet finns två rutinpärmar för provtagning, en för livsmedelsprovtagning och en för dricksvattenprovtagning. I dessa rutiner finns beskrivet den utrustning som behövs vid provtagning, utförande av provtagning, hantering av prover och transport av dessa till laboratoriet. Rutinerna innehåller även information om tolkning av analysresultaten. Vid provtagning följs de instruktioner som ges av laboratoriet. Dessa gäller bland annat undvikande av kontamination av prover, temperaturbestämningar vid provtagning, provtransport i rätt temperatur och korrekt ifyllning av följesedel.

Vid provtagning är det viktigt att överväga vad som ska provtas, vilka analyser som ska väljas. Referensprover bör alltid tas. Det är även viktigt att provtagaren tar representativa prov.

Provtagning kan ske vid misstänkt matförgiftning om möjlighet till detta föreligger avseende provsubstans.

Analysrapporter registreras i ärendehanteringssystemet Ecos.

### **6.5 Rapportering av kontrollresultat**

Enligt Livsmedelsverkets föreskrifter om rapporteringsskyldighet för kontrollmyndigheter (LIVSFS 2009:13) ska Sveriges kontrollmyndigheter på livsmedelsområdet årligen rapportera uppgifter från kontrollverksamheten och resultatet av kontrollen till Livsmedelsverket. Rapportering görs elektroniskt via livsteck.net.

Rapportering görs inom följande kategorier:

- myndighetsdata
- anläggningsdata
- kontrolldata inklusive operativa mål
- bristande efterlevnad
- utbrott och matförgiftningar

### **6.6 Öppenhet i kontrollen**

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I ärendehanteringssystemet Ecos registreras både offentliga och sekretessbelagda handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock vara sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling. Kontrollmyndigheten tillämpar offentlighetsprincipen i hanteringen av alla ärenden vilket innebär att exempelvis upprättade projektrapporter därmed är offentliga. Rapporter från livsmedelskontroller läggs inte ut på hemsidan.

Kontrollmyndigheten tillämpar också regeln om efterforskanförbud. Med detta ska kontrollmyndigheten inte ställa frågor kring vederbörandes

intresse för efterfrågade handlingar, inte i större utsträckning än som behövs för att myndigheten ska kunna pröva om det föreligger hinder mot att handlingen lämnas ut.

Sekretessbelagda handlingar lämnas inte ut.

#### *Artikel 3.1 förordning (EG) nr 882/2004*

Medlemsstaterna skall se till att riskbaserad offentlig kontroll genomförs regelbundet och så ofta som är lämpligt för att uppnå målen i denna förordning med hänsyn till följande:

- a) Klarlagda risker i samband med djur, foder eller livsmedel, foder eller livsmedelsföretag, användningen av foder, livsmedel eller processer, material, substanser, aktiviteter eller verksamheter som kan påverka foder- eller livsmedelssäkerheten, djurhälsa eller djurskydd.
- b) Foder- eller livsmedelsföretagarens tidigare resultat i fråga om efterlevnad av foder- eller livsmedelslagstiftningen eller av bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.
- c) Tillförlitligheten hos eventuella egna kontroller som redan blivit genomförda.
- d) Information som kan tyda på bristande efterlevnad.

#### *Artikel 7 förordning (EG) nr 882/2004*

1. Den behöriga myndigheten skall säkerställa en hög grad av insyn när den bedriver sin verksamhet. För detta ändamål skall relevant information som innehåller av myndigheten göras tillgänglig för allmänheten snarast möjligt.

Allmänheten skall i regel ha tillgång till:

- a) information om den behöriga myndighetens kontrollverksamhet och dess effektivitet,
- b) information i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) nr 178/2002.

2. Den behöriga myndigheten skall på lämpligt sätt säkerställa att dess personal inte lämnar ut information som den fått del av i samband med utövandet av arbetet med offentliga kontroller och som är av den arten att den i vederbörligen motiverade fall omfattas av sekretess. Sekretessskyddet får inte hindra spridning via behöriga myndigheter av den information som avses i punkt 1 b. Bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (1) skall inte påverkas.

3. Den information som omfattas av sekretessskydd inbegriper följande:

- Sekretess i samband med förundersökning eller pågående rättegång.
- Personuppgifter.
- De dokument som omfattas av ett undantag enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (2).
- Den information som skyddas av nationell lagstiftning och gemenskapslagstiftning, särskilt när det gäller tystnadsplikt, sekretess vid överläggningar, internationella förbindelser och nationellt försvar

#### *Artikel 8.1 förordning (EG) nr 882/2004*

De behöriga myndigheterna skall utföra offentliga kontroller i enlighet med dokumenterade förfaranden. Dessa förfaranden skall inbegripa information och instruktioner till den personal som genomför offentlig kontroll på bl.a. de områden som avses i bilaga II kapitel II.

#### *Artikel 9 förordning (EG) nr 882/2004*

9.1. Den behöriga myndigheten skall upprätta rapporter om den offentliga kontrollen som den har utfört.

9.2. Rapporterna skall innehålla en beskrivning av syftet med den offentliga kontrollen, den kontrollmetod som tillämpats, resultaten av den offentliga kontrollen och i förekommande fall de åtgärder som skall vidtas av den berörda företagaren.

9.3. Åtminstone vid bristande efterlevnad skall den behöriga myndigheten lämna en kopia av den rapport som avses i punkt 2 till den berörda företagaren.

#### *Artikel 10 förordning 882/2004*

10.1 Uppgifter i samband med offentlig kontroll skall i allmänhet utföras med användning av lämpliga kontrollmetoder och kontrolltekniker såsom kartläggning, övervakning, verifiering, revision, inspektion, provtagning och analys.

10.2. Offentlig kontroll av foder och livsmedel skall bl.a. inbegripa följande verksamhet:  
a-i) se förordningen

*Artikel 11 förordning 882/2004*

11.1 De provtagnings och analysmetoder som används i den offentliga kontrollen ska överensstämma med relevanta gemenskapsföreskrifter eller

a) om sådana inte finns, med internationellt erkända bestämmelser eller protokoll, t ex sådana om har godkänts av Europeiska Certifieringskommittén (CEN) eller sådan om vilka överenskommit i nationell lagstiftning.

Eller

b) i avsaknad av ovanstående, med andra metoder som lämpar sig för det avsedda ändamålet eller som tagits fram i enlighet med vetenskapliga protokoll.

Punkt 11.2-7 se förordningen.

## **7 Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad**

Kontrollverksamhetens juridiska befogenheter att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad finns bl.a. i artikel 54 i förordningen (EG) 882/2004 och 22-24 §§ livsmedelslagen (2006:804). Kontrollmyndigheten ska också enligt 13 § livsmedelslagen verka för att överträdelser av lagstiftningen beivras, d.v.s. lämna ärendet till åtal vid bristande efterlevnad.

Då bristande efterlevnad upptäcks vid kontroll görs en bedömning av bristernas allvarlighetsgrad. Vid bristande efterlevnad som inte medför risk för människors hälsa men där bristerna ändå behöver åtgärdas inom en rimlig tid får verksamheten inom kort ta del av kontrollrapport med brister som behöver åtgärdas. I rapporten informeras om ett eventuellt föreläggande som kan bli aktuellt om inte bristerna är åtgärdade/eller plan på åtgärder kan redovisas vid tiden för det uppföljande kontrollbesöket.

Vid bristande efterlevnad som innebär omedelbar risk för människors hälsa ska kontrollmyndigheten vidta administrativa åtgärder, exempelvis besluta om förbud att släppa ut livsmedel på marknaden (artikel 14 förordning (EG) nr 178/2002). I detta följs Livsmedelsverkets Vägledning om sanktioner i livsmedelslagstiftningen.

För en verksamhet som startat utan anmälan tillämpas administrativa sanktioner enligt artikel 54 i förordning (EG) 882/2004 och 22 § i Livsmedelslagen.

Verksamheten uppmanas att inkomma med anmälan om registrering. Kan verksamhetsutövaren lämna in anmälan samma eller kommande dag vidtas inga andra åtgärder.

Om så inte sker uppmanas verksamhetsutövaren att omedelbart upphöra med verksamheten tills anmälan inkommit och ärendet handlagts. Om verksamheten trots uppmaning ändå fortsätter beslutar förbundet om förbud att släppa ut livsmedel på marknaden.

Om verksamheten ändå inte upphör återstår att förbundet verkställer förbudsbeslutet, i förekommande fall med hjälp av polismyndigheten enligt 27 § livsmedelslagen.

Om kontrollmyndigheten uppdagar att verksamhet har bedrivits en längre tid utan att anmälan om registrering har gjorts åtalsanmälan mot verksamhetsutövaren. Enligt 13 § Livsmedelslagen har kontrollmyndigheten skyldighet att göra det om kontrollmyndigheten har iakttagit objektiva omständigheter om överträdelser mot livsmedelslagstiftningen.

Vidare har kontrollmyndigheten behörighet att besluta om sanktioner vid bland annat brott mot:

- Hygienreglerna/personalhygien (förordning (EG) nr 852/2004, bilaga II, kapitel VIII, 6 § livsmedelslagen, 8-11 §§ livsmedelsförordningen)
- Betydande ändringar av verksamhet (artikel 6 p 2 st 2 i förordning (EG) nr 852 /2004 samt 29 § 2 st livsmedelslagen)
- Märkningsbrott (6 § 2, 10 § 1 st 1 och 29 § 1 st 2 livsmedelslagen, 7 § livsmedelsförordningen samt relevant bestämmelse i förordning (EU) nr 1169/2011)
- Att inte anmäla registrering vid ägarbyte eller vid etablering av ny verksamhet (artikel 6 i förordning (EG) nr 852/2004, artikel 4 i förordning (EG) nr 853/2004, 7 och 10 §§ samt 29 § 1 st 1 livsmedelslagen, 12 - 13 §§ livsmedelsförordningen, 6-9 §§ och 11-13 §§ i Livsmedelsverkets föreskrifter om livsmedelshygien (LIVSFS 2005:20).

Vid kontrollmyndighetens övervägande om att vidta åtgärder mot en livsmedelsföretagare beaktas proportionalitetsprincipen, vilket innebär att nackdelarna som beslutet medför inte får vara större än nyttan för det allmänna.

För att säkerställa att sanktionsåtgärder vidtas för alla objekt där brister konstaterats vid kontrollen tillämpar kontrollmyndigheten likvärdig hantering av likartade ärenden.

*Artikel 54 förordning (EG) nr 882/2004*

Åtgärder vid bristande efterlevnad

54.1. Om den behöriga myndigheten konstaterar bristande efterlevnad, skall den vidta åtgärder för att se till att företagaren avhjälper situationen. När den behöriga myndigheten beslutar vilken åtgärd som skall vidtas skall den ta hänsyn till den bristande efterlevnadens art och om företagaren tidigare visat prov på bristande efterlevnad

54.2. Åtgärderna skall i tillämpliga fall omfatta följande:

- a) Föreskriva sanering eller andra åtgärder som anses vara nödvändiga för att se till att foder- eller livsmedel är säkra eller att foder- eller livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd följs.
- b) Begränsa eller förbjuda utsläppande på marknaden och import eller export av foder, livsmedel eller djur.
- c) Övervaka och, vid behov, beordra att foder eller livsmedel återkallas, dras tillbaka från marknaden och/eller destrueras.
- d) Ge tillstånd till att foder eller livsmedel används för andra ändamål än dem som de ursprungligen var avsedda för.
- e) Tillfälligt avbryta driften av eller stänga hela eller delar av det berörda företaget under en lämplig tidsperiod.
- f) Tillfälligt eller permanent återkalla anläggningens godkännande.
- g) Åtgärderna som avses i artikel 19 för sändningar från tredjeländer.
- h) Andra åtgärder som den behöriga myndigheten anser vara motiverade.

54.3. Den behöriga myndigheten skall till den berörda företagaren eller dennes företrädare överlämna:

- a) skriftlig underrättelse om sitt beslut om vilka åtgärder som skall vidtas i enlighet med punkt 1 och om skälen till beslutet, och
- b) information om rätten att överklaga sådana beslut och om de förfaringsätt och tidsfrister som gäller för detta.

54.4. I tillämpliga fall skall den behöriga myndigheten även underrätta den behöriga myndigheten i avsändarmedlemsstaten om sitt beslut.

54.5. Samtliga utgifter som uppkommer enligt denna artikel skall bäras av den ansvarige foder- eller livsmedelsföretagaren.

*Artikel 55 förordning (EG) nr 882/2004*

55.1. Medlemsstaterna skall fastställa bestämmelser om sanktioner vid överträdelser av foder- och livsmedelslagstiftningen liksom andra gemenskapsbestämmelser om djurskydd och djurhälsa och skall vidta alla erforderliga åtgärder för att se till att dessa tillämpas. De sanktioner som föreskrivs skall vara effektiva, proportionerliga och avskräckande.

55.2. Medlemsstaterna skall utan dröjsmål delge kommissionen de bestämmelser som är tillämpliga vid överträdelser av foder- och livsmedelslagstiftningen och eventuella ändringar av dessa.

## **8 Uppföljning och utvärdering av kontrollen**

### **8.1 Uppföljning**

Vid minst två tillfällen under året genomförs medarbetarmöten tillsammans med enhetsamordnare då planering- och uppföljning görs av den personliga årsplanen.

Uppföljning av tillsynsplanen görs varje månad och rapporteras till förbundsdirektionen.

### **8.2 Revisioner**

Länsstyrelsen i Västmanlands län utför revisionen av livsmedelskontrollen i Arboga och Kungsörs kommun. Den senaste revisionen genomfördes 2015.

### **8.3 Utvärdering**

I förbundsordning som har upprättats mellan Arboga och Kungsör kommun finns det i organisationsstrukturen ett externt funktionellt stöd i form av revision/kvalitetsgranskning som har till uppgift att granska verksamheten.

#### *Artikel 4.2 förordning (EG) nr 882/2004*

De behöriga myndigheterna skall se till:

a) att den offentliga kontrollen av levande djur, foder och livsmedel i alla led av produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan och av användningen av foder är effektiv och ändamålsenlig

#### *Artikel 4.6 förordning (EG) nr 882/2004*

De behöriga myndigheterna skall utföra interna revisioner eller låta utföra externa revisioner och skall med beaktande av resultaten vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att de uppfyller målen i denna förordning. Dessa revisioner skall bli föremål för oberoende granskning och genomföras på ett sätt som tillåter insyn.



## 9 Beredskap

Förbundet har tagit fram en beredskapsplan för livsmedel och dricksvatten.

Kommunernas krishanteringsplaner (beredskapsplaner) för extraordinära händelser finns i förbundets akutpärm (vid postsorteringsfacken). De instruktioner för beredskap inför krissituationer inom livsmedelsområdet som för närvarande finns består i en nedskrivna rutin samt en kontaktlista till andra myndigheter samt övriga förvaltningar i kommunen som vid krissituationer kan behöva kontaktas.

Rutinen följer "Krishantering för dricksvatten, 2008" framtagen av Livsmedelsverket.

Ovanstående rutin/ dokument finns tillgängliga i förbundets akutpärm vid postsorteringsfacken (pappersversion) för samtliga som arbetar på förbundet. Rutin/ dokument finns också digitalt på förbundets gemensamma server med sökväg  
N:\VMMF\RUTINER\_INSTRUKTIONER\Gällande  
rutiner\_instruktioner\Livsmedel.

Dokumentet "Krishantering för dricksvatten, 2008" finns tillgänglig vid miljö- och hälsoskyddsmyndigheten.

Extraordinära händelser kan exempelvis vara förorening av vattentäkt vid kemikalieolycka eller vattenburen smitta eller smittspridning i ett livsmedel.

De behöriga myndigheterna skall se till:

f) att de har beredskapsplaner och är beredda att genomföra sådana planer i nödsituationer,

### *Artikel 13 förordning (EG) nr 882/2004*

Beredskapsplaner för foder och livsmedel

1. För tillämpningen av den allmänna plan för krishantering som avses i artikel 55 i förordning (EG) nr 178/2002 skall medlemsstaterna upprätta beredskapsplaner för åtgärder som omedelbart skall vidtas om foder eller livsmedel visar sig utgöra en allvarlig risk för människor eller djur, antingen direkt eller via miljön.

2. I beredskapsplanerna skall det anges:

- a) vilka administrativa myndigheter som skall medverka,
- b) deras befogenheter och ansvarsområden, och
- c) kanaler och förfaranden för informationsutbyte mellan de berörda parterna.

3. Medlemsstaterna skall alltefter behov se över dessa beredskapsplaner, särskilt i samband med organisationsändringar inom den behöriga myndigheten och/eller som en följd av praktiska erfarenheter, bl.a. från simuleringsövningar.

4. Vid behov kan genomförandeåtgärder antas i enlighet med förfarandet i artikel 62.3. Sådana åtgärder skall fastställa harmoniserade bestämmelser avseende beredskapsplaner i den omfattning som är nödvändig för att säkerställa att beredskapsplanerna är förenliga med den allmänna plan för krishantering som avses i artikel 55 i förordning (EG) nr 178/2002. Av åtgärderna skall det vidare framgå hur berörda parter skall medverka i utarbetandet och verkställandet av beredskapsplanerna

## **10 Flerårig nationell kontrollplan**

I Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd sker. Kontrollplanen finns bland annat på Livsmedelsverkets webbplats [www.livsmedelsverket.se](http://www.livsmedelsverket.se).

## 11 Fastställda rutiner och instruktioner

Fastställda rutiner och instruktioner finns och följs vid miljö- och hälsoskyddsensheten. Rutinerna finns digitalt på förbundets gemensamma server med sökväg

N:\VMMF\RUTINER\_INSTRUKTIONER\Gällande rutiner\_instruktioner\Livsmedel.

### Rutiner

- Rutin för åtalsanmälan
- Rutin för uppdatering av rutiner, information på hemsidan, bilagor, informationsblad och broschyrer
- Rutin för anmälan om registrering av livsmedelsanläggning
- Rutin för livsmedelskontroll
- Rutin för kontroll och kalibrering av mätutrustning
- Rutin för fettavskiljare
- Rutin för provtagning
- Rutin för myndighetsrapportering avseende livsmedelskontroll
- Rutin för beredskap vid livsmedelsburna utbrott
- Rutin för avgifter för offentlig kontroll av livsmedel
- Rutin för folkölsförsäljning och serveringstillstånd

### Instruktioner

- Instruktion skyddskläder
- Instruktion föreläggande
- Instruktion för omedelbara korrigerade åtgärder vid allvarliga och sällan förekommande avvikelser (RASFF)
- Instruktion smittskydd/misstänkt matförgiftning
- Instruktion för regelbunden inloggning på Livsmedelsverkets informationsportal livsteck.net
- Instruktion för att skapa XML-fil till myndighetsrapporteringen
- Instruktion för ifyllande av registerkort och kontrollrapport